

ΈΚΘΕΣΗ 2024-2025

ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΝΕΟΥ ΔΕΛΧΙ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΙΝΔΙΑΣ

ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

ΕΛΛΑΔΑΣ – ΙΝΔΙΑΣ

Συντάκτες:

- Γεράσιμος Λαζαρήs, Γεν. Συμβ. ΟΕΥ Α'
- Χρύσα Προκοπάκη, Γραμμ. ΟΕΥ Β'

Νέο Δελχί, Δεκέμβριος 2025

Πίνακας περιεχομένων

ΕΠΙΤΕΛΙΚΗ ΣΥΝΟΨΗ	4
1 ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΙΝΔΙΑΣ	1
1.1 ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΙΝΔΙΑΣ	1
1.1.1 Η δομή της οικονομίας.....	2
1.1.2 Βασικά οικονομικά μεγέθη	3
1.1.3 Εξωτερικό εμπόριο	5
1.1.3.1 Εμπόριο αγαθών	6
1.1.3.2 Εμπόριο υπηρεσιών	10
1.1.3 Επενδύσεις	15
1.2 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΤΩΝ ΟΜΟΣΠΟΝΔΩΝ ΠΟΛΙΤΕΙΩΝ ΤΗΣ ΙΝΔΙΑΣ.....	17
1.3 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ 2025-26	19
1.4 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΙΝΔΙΑΣ	20
1.4.1 Ινδία– ΠΟΕ.....	20
1.4.2 Ινδία – Ευρωπαϊκή Ένωση.....	21
A. Διαπραγματεύσεις για τη Συμφωνία Ελεύθερων Συναλλαγών (FTA):.....	21
B. Συμβούλιο Εμπορίου και Τεχνολογίας (TTC)	22
Γ. Προκλήσεις και ο Μηχανισμός CBAM- Deforestation Regulation.....	23
1.4.3 Συμμετοχή σε περιφερειακές οικονομικές / τελωνειακές Ενώσεις	24
A. Περιφερειακές Συνεργασίες στην Ασία	24
B. Ο Οικονομικός Διάδρομος Ινδίας-Μέσης Ανατολής-Ευρώπης (IMEC)	25
1.4.4 Συμμετοχή σε διεθνή φόρα και ομάδες χωρών.....	27
2 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΛΛΑΔΑΣ – ΙΝΔΙΑΣ	28
2.1 ΔΙΜΕΡΕΣ ΕΜΠΟΡΙΟ	28
2.1.1 Εμπόριο αγαθών.....	29
2.1.2 Εμπόριο υπηρεσιών	34
2.2 ΆΜΕΣΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	37
2.2.1.1 Επενδύσεις της Ελλάδας στην Ινδία.....	38
2.2.1.2 Επενδύσεις της Ινδίας στην Ελλάδα.....	39
2.3 ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ – ΙΝΔΙΑΣ	40
2.4 ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΡΑΣΕΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑΣ 2024-25.....	44
3 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	46
3.1 ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΙΜΕΡΟΥΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΑΓΑΘΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	46
3.2 ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΛΚΥΣΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	48
3.3 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΔΡΑΣΕΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑΣ	49
3.4 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΔΙΜΕΡΟΥΣ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ	50
4 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	50
4.1 ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ	50
4.2 ΠΗΓΕΣ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	51

Κατάλογος πινάκων

Πίνακας 1 Βασικά οικονομικά μεγέθη Ινδίας	5
Πίνακας 2 Εξωτερικό εμπόριο Ινδίας (αξίες σε δισ. Δολ. ΗΠΑ)	6
Πίνακας 3 Εξαγωγές αγαθών Ινδίας (Κυριότερες κατηγορίες)	7
Πίνακας 4 Εισαγωγές αγαθών Ινδίας (Κυριότερες Κατηγορίες)	8
Πίνακας 5: 10 Σημαντικότεροι προορισμοί εξαγωγών Ινδίας και η θέση της Ελλάδας	9
Πίνακας 6 10 Σημαντικότεροι προμηθευτές Ινδίας και η θέση της Ελλάδας	9
Πίνακας 7 Εισπράξεις Ινδίας (Ποσά σε δισ. \$)	11
Πίνακας 8 : Πληρωμές Ινδίας	11
Πίνακας 9: 10 Σημαντικότεροι αγοραστές υπηρεσιών Ινδίας και η θέση της Ελλάδας	12
Πίνακας 10 Ανάλυση περιοχών (ΕΕ ως σύνολο)	13
Πίνακας 11: 10 Σημαντικότεροι προμηθευτές υπηρεσιών Ινδίας και η θέση της Ελλάδας	14
Πίνακας 12: Ανάλυση περιοχών προέλευσης υπηρεσιών	15
Πίνακας 13 Επενδύσεις από και προς τη Ινδία (Απόθεμα κεφαλαίων σε δισ. \$) 16	
Πίνακας 14 Οι 5 Ισχυρότερες οικονομίες Πολιτειών (Εκτιμήσεις Gross State Domestic Product /GSDP 2023-24)	18
Πίνακας 15 Κύριες οικονομικές προβλέψεις 2025-26	19
Πίνακας 16: Εμπορικό ισοζύγιο Ελλάδας – Ινδίας (Ποσά σε εκατ. \$)	30
Πίνακας 17: Ελληνικές εξαγωγές στην Ινδία - Κυριότερα προϊόντα (2024-25) ...	31
Πίνακας 18: Ελληνικές εισαγωγές από τη Ινδία – κυριότερα προϊόντα	32
Πίνακας 19: Ισοζύγιο υπηρεσιών (Ποσά σε εκατομμύρια Ευρώ)	34
Πίνακας 20: Εισπράξεις της Ελλάδας από τη Ινδία	35
Πίνακας 21: Τουριστικές αφίξεις στην Ελλάδα από τη Ινδία	36
Πίνακας 22: Πληρωμές της Ελλάδας στη Ινδία	37
Πίνακας 23 Οικονομικό Θεσμικό Πλαίσιο Ελλάδας – Ινδίας	42
Πίνακας 24 Προοπτική ανάπτυξης διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών	47
Πίνακας 25: Προοπτική προσέλκυσης επενδύσεων από τη Ινδία	48

ΕΠΙΤΕΛΙΚΗ ΣΥΝΟΨΗ

Η παρούσα Ετήσια Έκθεση αποτυπώνει την οικονομική πορεία της Ινδίας και την εξέλιξη των διμερών σχέσεων της χώρας με την Ελλάδα, κατά το οικ. έτος 2024-2025, μια περίοδο ορόσημο για τη μετάβαση σε επίπεδο Στρατηγικής Εταιρικής Σχέσης. Η ινδική οικονομία διατηρεί ισχυρή αναπτυξιακή δυναμική (+6,5%), εδραιώνοντας τη θέση της ως παγκόσμιας υπερδύναμης, ωθούμενη από την εγχώρια κατανάλωση και τις επενδύσεις σε υποδομές.

Στο διμερές εμπόριο, καταγράφεται μια αναμενόμενη στατιστική διόρθωση (-59,6% στις εξαγωγές) λόγω της συγκυριακής πτώσης των πετρελαιοειδών. Ωστόσο, παρατηρείται μια σαφής ποιοτική και δομική βελτίωση στα προϊόντα υψηλής προστιθέμενης αξίας και κυκλικής οικονομίας, που αποτελούν πλέον τη σταθερή βάση της εμπορικής μας συνεργασίας. Στον τομέα των επενδύσεων, η Ινδία ενισχύει το αποτύπωμά της στην Ελλάδα με εμβληματικά έργα (Αεροδρόμιο Καστελίου) και αυξανόμενη δραστηριότητα στο real estate.

Κεντρικός άξονας της στρατηγικής μας παραμένει η ανάδειξη της Ελλάδας ως της «Πύλης της Ινδίας προς την Ευρώπη» μέσω του διαδρόμου IMEC, ενώ η ανακοίνωση απευθείας αεροπορικής σύνδεσης για το 2026 αναμένεται να λειτουργήσει ως καταλύτης για τον τουρισμό και την επιχειρηματικότητα.

1 Οικονομία Ινδίας

1.1 Επισκόπηση της οικονομίας Ινδίας

Η ινδική οικονομία επέδειξε αξιοσημείωτη ανθεκτικότητα και διατήρησε την αναπτυξιακή της δυναμική κατά το δημοσιονομικό έτος 2024-25, καταγράφοντας αύξηση του πραγματικού **ΑΕΠ** κατά 6,5%, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Deloitte [[Πηγή: Deloitte India Economic Outlook](#)]. Παρά την επιβράδυνση σε σχέση με τα ιδιαίτερα υψηλά ποσοστά των προηγούμενων ετών (8,2% το 2023-24), η Ινδία παραμένει μία από τις ταχύτερα αναπτυσσόμενες μεγάλες οικονομίες παγκοσμίως και αναμένεται να αναρριχηθεί στην 4η θέση της παγκόσμιας κατάταξης έως το τέλος του 2025 [[Πηγή: Deloitte](#)].

Η ανάπτυξη αυτή τροφοδοτήθηκε κυρίως από την ανθεκτική εγχώρια ιδιωτική κατανάλωση, η οποία ενισχύθηκε από την αποκλιμάκωση του **πληθωρισμού** (στο 2,1% τον Αύγουστο του 2025) και αντιστοιχεί πλέον στο 61,4% του ΑΕΠ, λειτουργώντας ως ο βασικός μοχλός της οικονομικής δραστηριότητας [[Πηγή: Deloitte](#)].

Καθοριστικό ρόλο διαδραμάτισε επίσης ο τομέας των **υπηρεσιών**, ο οποίος λειτουργεί ως «προστατευτικό δίχτυ» έναντι των αναταράξεων του παγκόσμιου εμπορίου, με τις εξαγωγές υπηρεσιών να σημειώνουν ιστορικό ρεκόρ φτάνοντας τα 383,5 δισ. δολάρια και καλύπτοντας το 46,7% των συνολικών εξαγωγών της χώρας [[Πηγή: Ministry of Commerce & Industry](#)].

Αντιθέτως, ο τομέας των **αγαθών** αντιμετώπισε προκλήσεις λόγω της επιβράδυνσης της παγκόσμιας ζήτησης και των γεωπολιτικών εντάσεων, με τις εξαγωγές αγαθών να παραμένουν στάσιμες. Ωστόσο, η δημοσιονομική πολιτική παραμένει συνετή, με την κυβέρνηση να στοχεύει στη μείωση του ελλείμματος, ενώ παράλληλα αυξάνει τις κεφαλαιουχικές δαπάνες για υποδομές [[Πηγή: Reserve Bank of India](#)].

1.1.1 Η δομή της οικονομίας

Η διάρθρωση της ινδικής οικονομίας χαρακτηρίζεται από την κυριαρχία του τομέα των **υπηρεσιών**, ο οποίος συνεισφέρει πλέον άνω του 54% στην Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (GVA) της χώρας [[Πηγή: Ministry of Statistics & Programme Implementation \(MoSPI\)](#)]. Ο τριτογενής τομέας παραμένει η αδιαφιλονίκητη ατμομηχανή της ανάπτυξης, με τις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, την αγορά ακινήτων και τις επαγγελματικές υπηρεσίες να καταγράφουν ισχυρές επιδόσεις, ενώ οι κλάδοι που σχετίζονται με τον **τουρισμό** και τη **φιλοξενία** έχουν ανακάμψει πλήρως στα προ της πανδημίας επίπεδα [[Πηγή: India Brand Equity Foundation \(IBEF\)](#)].

Ο **βιομηχανικός** τομέας (δευτερογενής) συμβάλλει περίπου κατά 28% στην GVA. Παρά τις εμβληματικές κυβερνητικές πρωτοβουλίες, όπως το "**Make in India**" και τα **Κίνητρα Συνδεδεμένα με την Παραγωγή (PLI Schemes)**, η μεταποίηση αναπτύσσεται με βραδύτερους ρυθμούς συγκριτικά με τις υπηρεσίες [[Πηγή: Invest India](#)]. Ωστόσο, ο κατασκευαστικός κλάδος καταγράφει σημαντική άνθηση, ωθούμενος από τις μαζικές κρατικές επενδύσεις σε υποδομές (δρόμοι, λιμάνια, αεροδρόμια) που υλοποιούνται στο πλαίσιο του εθνικού αναπτυξιακού σχεδιασμού.

Ο αγροτικός τομέας (**πρωτογενής**), αν και συμμετέχει μόνο κατά περίπου 18% στο ΑΕΠ, διατηρεί κρίσιμη κοινωνικοοικονομική σημασία καθώς απασχολεί άνω του 45% του εργατικού δυναμικού της χώρας [[Πηγή: Reserve Bank of India \(RBI\)](#)]. Η απόδοση της γεωργίας, η οποία εξακολουθεί να εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις καιρικές συνθήκες και τους μουσώνες, επηρεάζει άμεσα το αγροτικό εισόδημα και, κατ' επέκταση, την ιδιωτική κατανάλωση στην επαρχία, καθορίζοντας τη συνολική ζήτηση για καταναλωτικά αγαθά.

1.1.2 Βασικά οικονομικά μεγέθη

Ο πληθωρισμός, σύμφωνα με την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία, παρέμεινε σε υψηλό επίπεδο για το έτος 2024-25, κλείνοντας στο 4,6%, ποσοστό υψηλότερο από τον αρχικό στόχο της Κεντρικής Τράπεζας (4,5%). Ωστόσο, κατά το τρέχον ημερολογιακό έτος, ο πληθωρισμός ακολουθεί ικανή φθίνουσα πορεία (**Ιανουάριος 4,31%, Φεβρουάριος 3,61%, Μάρτιος 3,3%, Απρίλιος 3,2%, Μάιος 2,82%, Ιούνιος 2,1%, Ιούλιος 1,61%, Αύγουστος 2,07%, Σεπτέμβριος 1,54%, Οκτώβριος 0,25%**), η οποία οφείλεται κυρίως στη σημαντική πτώση του πληθωρισμού τροφίμων καθώς και στη μείωση της απόστασης μεταξύ του πληθωρισμού χονδρικής και λιανικής [[Πηγή: Reserve Bank of India \(RBI\)](#)]. **Η Κεντρική Τράπεζα της χώρας έχει αναθεωρήσει επανειλημμένα προς τα κάτω την πρόβλεψη του ύψους του πληθωρισμού για το δημοσιονομικό έτος 2025-26 από 4% αρχικά σε 2,6%.**

Η Κεντρική Τράπεζα της Ινδίας (Reserve Bank of India - RBI), η οποία άσκησε περιοριστική νομισματική πολιτική αυξάνοντας σταδιακά το προεξοφλητικό επιτόκιο τα προηγούμενα έτη, προχώρησε τον Ιούνιο σε τρίτη κατά σειρά μείωση κατά 0,5%, διαμορφώνοντας το επιτόκιο στο 5,5% [[Πηγή: Reserve Bank of India \(RBI\)](#)]. Αναμένεται ότι η τροχιά του πληθωρισμού θα παραμείνει ευνοϊκή τους επόμενους μήνες, προσφέροντας περιθώρια για περαιτέρω μειώσεις, αν και ο ρυθμός της υποτίμησης της ινδικής ρουπίας παρακολουθείται στενά για ενδεχόμενες επιδράσεις στον εγχώριο πληθωρισμό.

Η **ανεργία** στη χώρα ανήλθε στο 5,6% τον Μάιο από 5,1% τον Απρίλιο, γεγονός που αποδίδεται εν μέρει στη μείωση της γεωργικής δραστηριότητας μετά το τέλος της περιόδου συγκομιδής, σύμφωνα με τη σχετική ανακοίνωση του Υπουργείου Στατιστικής [[Πηγή: Ministry of Statistics & Programme Implementation \(MoSPI\)](#)].

Στο δημοσιονομικό πεδίο, η κυβέρνηση παρακολουθεί προσεκτικά τις **δημόσιες δαπάνες** με στόχο τη δημοσιονομική εξυγίανση. Το **έλλειμμα** του

προϋπολογισμού 2024-25 εκτιμάται ότι ανήλθε στο 4,8% του ΑΕΠ, επίδοση καλύτερη από τις αρχικές προβλέψεις, κυρίως λόγω μειωμένων δαπανών [[Πηγή: Ministry of Finance](#)]. Ο κατατεθείς προϋπολογισμός του 2025-26 προβλέπει περαιτέρω μείωση του ελλείμματος στο 4,4% και αύξηση των κεφαλαιουχικών δαπανών, στοχεύοντας στην επιτάχυνση των επενδύσεων σε τομείς όπως οι μπαταρίες προηγμένης τεχνολογίας και ο χάλυβας.

Το έλλειμμα **του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών** διευρύνθηκε στα 94,3 δισ. δολάρια το 2024-25, αυξημένο κατά 20,2% σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Παρά τις ισχυρές εισροές ΑΞΕ το πρώτο εξάμηνο, το δεύτερο εξάμηνο παρατηρήθηκαν εκροές κεφαλαίων λόγω της παγκόσμιας αβεβαιότητας και της ενίσχυσης του δολαρίου, με την RBI να παρεμβαίνει στην αγορά συναλλάγματος για τη στήριξη της ρουπίας [[Πηγή: Reserve Bank of India \(RBI\)](#)]. Τα συναλλαγματικά αποθέματα παραμένουν σε ιστορικά υψηλά επίπεδα, φτάνοντας τα 699 δισ. δολάρια τον Ιούνιο του 2025, καλύπτοντας 11 μήνες εισαγωγών και το 96% του εξωτερικού χρέους της χώρας [[Πηγή: Reserve Bank of India \(RBI\)](#)].

Σύμφωνα με την έκθεση του ΔΝΤ, οι **ιδιωτικές εταιρικές επενδύσεις** κινήθηκαν χαμηλότερα από τις ιστορικές τάσεις, με τις επιχειρήσεις να εμφανίζονται διστακτικές στην επέκταση της παραγωγικής τους ικανότητας λόγω της μειωμένης καταναλωτικής ζήτησης [[Πηγή: IMF](#)]. Αναλυτές επισημαίνουν ότι, παρά το γεγονός ότι οι σωρευτικές **Άμεσες Ξένες Επενδύσεις (ΑΞΕ)** στην Ινδία έχουν ξεπεράσει το 1 τρισ. δολάρια από το 2000, η χώρα υστερεί σε σχέση με ανταγωνιστικές οικονομίες στην προσέλκυση επενδύσεων υψηλής τεχνολογίας και καινοτομίας. Για να ηγηθεί στο μέλλον, η Ινδία καλείται να επενδύσει τολμηρά στην έρευνα και ανάπτυξη, στους ημιαγωγούς και στην πράσινη ενέργεια, βελτιώνοντας παράλληλα το ρυθμιστικό της πλαίσιο [[Πηγή: Invest India](#)].

Πίνακας 1 Βασικά οικονομικά μεγέθη Ινδίας

Μέγεθος	2021- 22	2022- 23	2023- 24	2024-25 (Εκτίμηση)
ΑΕΠ (Πραγματική μεταβολή %)	9,1%	7,2%	8,2%	6,5%
Πληθωρισμός (CPI %)	5,5%	6,7%	5,4%	4,6%
Δημοσιονομικό έλλειμμα (% ΑΕΠ)	6,7%	6,4%	5,6%	4,7% - 4,8%
Έλλειμμα Τρεχ. Συναλλαγών (δισ. \$)	-38,8	-67,0	-78,4	-94,3
Συναλλαγματικά διαθέσιμα (δισ. \$)	607,3	578,4	645,6	699,0
Βασικό επιτόκιο (Repo Rate)	4,0%	6,5%	6,5%	5,5%

Πηγές: Στοιχεία από [Reserve Bank of India \(RBI\)](#), [Ministry of Statistics & Programme Implementation \(MoSPI\)](#) και [Deloitte](#).

1.1.3 Εξωτερικό εμπόριο

Το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών διευρύνθηκε στα 94,3 δισ. δολάρια το 2024-25, αυξημένο κατά 20,2% σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Το εμπορικό ισοζύγιο αγαθών παρουσίασε έλλειμμα 282,8 δισ. δολαρίων, το οποίο ωστόσο αντισταθμίστηκε εν μέρει από το ισχυρό πλεόνασμα των 188,5 δισ. δολαρίων που κατέγραψε το ισοζύγιο υπηρεσιών [[Πηγή: RBI](#)]. Η εικόνα αυτή αναδεικνύει μια σαφή απόκλιση μεταξύ των δύο τομέων. Ενώ οι εξαγωγές αγαθών παραμένουν στάσιμες ή ελαφρώς πτωτικές, επηρεαζόμενες από την υποτονική παγκόσμια ζήτηση, οι εισαγωγές αυξήθηκαν, διευρύνοντας το εμπορικό έλλειμμα. Αντίθετα, ο τομέας των υπηρεσιών, με αιχμή το λογισμικό και τις

επιχειρηματικές υπηρεσίες, λειτουργεί ως ο μεγάλος «εξισορροπιστής», με το πλεόνασμά του να καλύπτει σημαντικό μέρος των αναγκών χρηματοδότησης της οικονομίας, μειώνοντας την εξάρτηση της χώρας από τις διακυμάνσεις των τιμών των εμπορευμάτων.

Πίνακας 2 Εξωτερικό εμπόριο Ινδίας (αξίες σε δισ. Δολ. ΗΠΑ)

Κατηγορία	2020-21	2021-22	2022-23	2023-24	2024-25 (Εκτίμηση)
Εξαγωγές αγαθών	291.8	422.0	451.1	437.1	430.0
Εισαγωγές αγαθών	394.4	613.0	715.9	677.2	712.8
Εμπορικό ισοζύγιο	-102.6	-191.0	-264.8	-240.1	-282.8
Εξαγωγές υπηρεσιών	206.1	254.5	325.3	341.1	383.5
Εισαγωγές υπηρεσιών	117.5	147.0	182.0	177.8	195.0
Ισοζύγιο υπηρεσιών	+88.6	+107.5	+143.3	+163.3	+188.5

Πηγές: [Department of Commerce, Ministry of Commerce and Industry, Gov.](#)

1.1.3.1 Εμπόριο αγαθών

Η ανάλυση της σύνθεσης των εμπορικών ροών αγαθών της Ινδίας αποκαλύπτει τη δομική εξάρτηση της χώρας από συγκεκριμένους στρατηγικούς τομείς, τόσο στις εξαγωγές όσο και στις εισαγωγές. Στο πεδίο των **εξαγωγών**, παρά τις προσπάθειες διαφοροποίησης, τα προϊόντα πετρελαίου και τα ορυκτά καύσιμα εξακολουθούν να κατέχουν

κυρίαρχη θέση, αντιπροσωπεύοντας σχεδόν το 20% της συνολικής αξίας, ως αποτέλεσμα της τεράστιας διυλιστικής ικανότητας της χώρας. Ακολουθούν σημαντικοί τομείς έντασης κεφαλαίου και τεχνολογίας, όπως τα ηλεκτρονικά είδη, τα φάρμακα και τα οχήματα, οι οποίοι επιδεικνύουν σταθερή δυναμική.

Στον αντίποδα, οι **εισαγωγές** παραμένουν έντονα συγκεντρωμένες στις ενεργειακές ανάγκες, με τα ορυκτά καύσιμα (πετρέλαιο, άνθρακας) να καλύπτουν πάνω από το 30% του συνόλου, επιβαρύνοντας το εμπορικό ισοζύγιο. Παράλληλα, η υψηλή αξία εισαγωγών σε ηλεκτρονικά, μηχανολογικό εξοπλισμό και πολύτιμους λίθους (για τη βιομηχανία κοσμημάτων) υπογραμμίζει τον ρόλο της Ινδίας ως κόμβου μεταποίησης που εξαρτάται ακόμη σε μεγάλο βαθμό από την εισαγωγή πρώτων υλών και ενδιάμεσων αγαθών.

Πίνακας 3 Εξαγωγές αγαθών Ινδίας (Κυριότερες κατηγορίες)

Κεφάλαιο (HS Code)	Περιγραφή	Αξία 2024-25 (δισ. \$)	% στο σύνολο
27	Ορυκτά καύσιμα & πετρελαιοειδή	84,5	~19,6%
85	Ηλεκτρικές μηχανές & εξοπλισμός	34,2	~8,0%
71	Πολύτιμοι λίθοι & μέταλλα	32,7	~7,6%
84	Μηχανήματα & λέβητες	29,4	~6,8%
30	Φαρμακευτικά προϊόντα	27,9	~6,5%
87	Οχήματα	24,6	~5,7%

Πηγή: [Department of Commerce Export Import Data Bank](#)

Πίνακας 4 Εισαγωγές αγαθών Ινδίας (Κυριότερες Κατηγορίες)

Κεφάλαιο (HS Code)	Περιγραφή	Αξία 2024-25 (δισ. \$)	% στο σύνολο
27	Ορυκτά καύσιμα & πετρελαιοειδή	220,5	~30,9%
85	Ηλεκτρικές μηχανές & εξοπλισμός	89,2	~12,5%
71	Πολύτιμοι λίθοι & μέταλλα	74,8	~10,5%
84	Μηχανήματα & λέβητες	58,3	~8,2%
29	Οργανικά χημικά	28,1	~3,9%
39	Πλαστικά	23,4	~3,3%

Πηγή: [Department of Commerce Export Import Data Bank](#).

Οι **ΗΠΑ** παραμένουν ο κυριότερος **προορισμός** των ινδικών εξαγωγών, απορροφώντας σχεδόν το 1/5 του συνόλου αυτών, γεγονός που υπογραμμίζει τη σημασία της σχέσης Ουάσιγκτον-Δελχί. **Όμως η επιβολή δασμών 50% στις εισαγωγές ινδικών προϊόντων στις ΗΠΑ, από την Κυβέρνηση του Προέδρου Trump, προκειμένου η τελευταία να πιέσει την Ινδία να σταματήσει τις εισαγωγές ρωσικού πετρελαίου από τη Ρωσία ήταν ανασχετική της δυναμικής αυτής της σχέσης.**

Στις **εισαγωγές**, παρά τις γεωπολιτικές εντάσεις, η **Κίνα** διατηρεί τα πρωτεία ως προμηθευτής, κυρίως σε ηλεκτρονικά και πρώτες ύλες φαρμάκων, ενώ αξιοσημείωτη είναι η σταθερή παρουσία της **Ρωσίας** στη δεύτερη θέση, ως αποτέλεσμα των μαζικών εισαγωγών ενεργειακών προϊόντων [[Πηγή: Department of Commerce](#)]. Η θέση της **Ελλάδας** παραμένει χαμηλή (70η στις εξαγωγές), καταδεικνύοντας τα περιθώρια βελτίωσης.

Πίνακας 5: 10 Σημαντικότεροι προορισμοί εξαγωγών Ινδίας και η θέση της Ελλάδας

Κατάταξη	Χώρα	Αξία (δισ. \$)	% στο σύνολο
1	ΗΠΑ	78,5	18,2%
2	ΗΑΕ	35,6	8,3%
3	Ολλανδία	22,3	5,2%
4	Ηνωμένο Βασίλειο	13,2	3,1%
5	Κίνα	16,7	3,9%
6	Σιγκαπούρη	14,4	3,3%
7	Σαουδική Αραβία	11,5	2,7%
8	Μπαγκλαντές	11,0	2,6%
9	Γερμανία	9,9	2,3%
10	Αυστραλία	8,8	2,0%
...	...	...	...
70	Ελλάδα	0,38	0,09%

Πηγή: [Department of Commerce, Export Import Data Bank.](#)

Πίνακας 6 10 Σημαντικότεροι προμηθευτές Ινδίας και η θέση της Ελλάδας

Κατάταξη	Χώρα	Αξία (δισ. \$)	% στο σύνολο
1	Κίνα	113,4	15,9%
2	Ρωσία	63,8	8,9%
3	ΗΑΕ	63,4	8,9%
4	ΗΠΑ	45,7	6,4%
5	Σαουδική Αραβία	30,1	4,2%

6	Ιράκ	28,9	4,0%
7	Ινδονησία	22,8	3,2%
8	Ελβετία	21,8	3,1%
9	Σιγκαπούρη	21,3	3,0%
10	Νότια Κορέα	21,1	2,9%
...	...	...	...
-	Ελλάδα	1,05	0,15%

Πηγή: [Department of Commerce, Export Import Data Bank](#).

1.1.3.2 Εμπόριο υπηρεσιών

Το οικονομικό έτος 2024-25 αποτέλεσε ορόσημο για τον τομέα των υπηρεσιών της Ινδίας, με τις εξαγωγές να καταγράφουν ιστορικό υψηλό, φτάνοντας τα 383,5 δισεκατομμύρια δολάρια (με ορισμένες εκτιμήσεις να αγγίζουν τα 387,5 δισ.) [Πηγή: PIB]. Η αύξηση αυτή, της τάξης του 12-13% σε ετήσια βάση, υπερβαίνει σημαντικά τον ρυθμό ανάπτυξης του εμπορίου αγαθών, επιβεβαιώνοντας τον ρόλο των υπηρεσιών ως της «ατμομηχανής» της ινδικής εξωστρέφειας.

Η δομή των εξαγωγών παραμένει εξαιρετικά συγκεντρωμένη σε υπηρεσίες υψηλής προστιθέμενης αξίας. Ο κλάδος Τηλεπικοινωνιών, Πληροφορικής και Υπηρεσιών Πληροφόρησης (Software/IT) συνεχίζει να αποτελεί τη ραχοκοκαλιά των εξαγωγών, συνεισφέροντας σταθερά άνω του 50-60% των συνολικών εσόδων [Πηγή: IBEF]. Εντυπωσιακή είναι η άνοδος των «Λοιπών Επιχειρηματικών Υπηρεσιών», η οποία τροφοδοτείται από τη ραγδαία επέκταση των Παγκόσμιων Κέντρων Ικανότητας (Global Capability Centres - GCCs) στην Ινδία. Πολυεθνικές εταιρείες εγκαθιστούν στην Ινδία κέντρα Έρευνας & Ανάπτυξης και διαχείρισης επιχειρηματικών διαδικασιών, μετατοπίζοντας το μοντέλο από

την απλή εξωτερική ανάθεση (outsourcing) στη δημιουργία αξίας εντός της χώρας.

Το καθαρό πλεόνασμα στο ισοζύγιο υπηρεσιών, το οποίο διευρύνθηκε στα 188,5 δισ. δολάρια το 2024-25, διαδραματίζει κρίσιμο μακροοικονομικό ρόλο, λειτουργώντας ως το βασικό «αντίβαρο» που χρηματοδοτεί και καλύπτει μεγάλο μέρος του ελλείμματος στο εμπόριο αγαθών.

Πίνακας 7 Εισπράξεις Ινδίας (Ποσά σε δισ. \$)

Κατηγορία	2023-24 (Αξία)	% στο σύνολο	2024-25 (Αξία)	% στο σύνολο
Τηλεπικοινωνίες, Πληροφορική	~205,2	~60,2%	Δ/Δ	Δ/Δ
Επιχειρηματικές Υπηρεσίες & Άλλα	~135,9	~39,8%	-	-
Συνολικές εξαγωγές υπηρεσιών	341,1	100%	383,5	100%

Πηγές: [RBI Bulletin](#) και [PIB Press Release](#).

Πίνακας 8 : Πληρωμές Ινδίας

	2023-24	2024-25 (εκτίμηση)	Μεταβολή
Σύνολο πληρωμών	178,3	195,0	+9,4%

Πηγές: [RBI Bulletin](#).

Οι **ΗΠΑ** παραμένουν ο κυρίαρχος αγοραστής, απορροφώντας πάνω από το μισό των ινδικών υπηρεσιών. Η θέση της **Ελλάδας** (0,04%) είναι οριακή, ωστόσο η ετήσια αύξηση (+7,7%) δείχνει δυναμική, κυρίως λόγω της χρήσης ινδικών IT υπηρεσιών από ελληνικές εταιρείες.

Πίνακας 9: 10 Σημαντικότεροι αγοραστές υπηρεσιών Ινδίας και η θέση της Ελλάδας

Κατάταξη	Χώρα	Αξία (δισ. \$)	% στο σύνολο	Μεταβολή
1	ΗΠΑ	108,3	52,9%	+4,9%
2	Ηνωμένο Βασίλειο	~18,0	~8,8%	+10,2%
3	Σιγκαπούρη	~14,5	~7,1%	Σταθερή
4	Ολλανδία	~8,2	~4,0%	+5,5%
5	Γερμανία	~6,5	~3,2%	+6,1%
6	ΗΑΕ	~5,8	~2,8%	+12,4%
7	Ελβετία	~4,5	~2,2%	+3,8%
8	Ιαπωνία	~3,8	~1,9%	+2,5%
9	Καναδάς	2,7	1,3%	+3,9%
10	Αυστραλία	~2,5	~1,2%	+4,1%
(...)				
-	Ελλάδα	~0,135	0,04%	+7,7%

Πηγές: [RBI Annual Survey on Computer Software Exports](#) και [Τράπεζα της Ελλάδος](#).

Πίνακας 10 Ανάλυση περιοχών (ΕΕ ως σύνολο)

Περιοχή	Αξία εξαγωγών (δισ. \$)	% στο σύνολο
Βόρεια Αμερική	111,0	~54,2%
Ευρώπη (Συνολικά)	67,2	32,8%
- εκ των οποίων ΕΕ-27	~35,5	~17,3%
Ασία & Ωκεανία	~20,5	~10,0%

Πηγή: [RBI Annual Survey](#).

Η ανάλυση των εισαγωγών υπηρεσιών της Ινδίας (Πίνακας 9) αποκαλύπτει μια υψηλή συγκέντρωση σε συγκεκριμένους εμπορικούς εταίρους, με τις **Ηνωμένες Πολιτείες** να διατηρούν την αδιαφιλονίκητη πρωτοκαθεδρία, καλύπτοντας σχεδόν το 1/4 των συνολικών ινδικών εισαγωγών. Το γεγονός αυτό αντανακλά την εξάρτηση της ινδικής οικονομίας από αμερικανική τεχνογνωσία, πνευματικά δικαιώματα και εξειδικευμένες χρηματοοικονομικές υπηρεσίες που υποστηρίζουν το εγχώριο οικοσύστημα τεχνολογίας. Αξιοσημείωτη είναι η ισχυρή παρουσία περιφερειακών κόμβων (hubs), όπως η Σιγκαπούρη και τα ΗΑΕ.

Η **Ευρώπη**, ως ενιαία οντότητα (Πίνακας 10), αποτελεί τον σημαντικότερο γεωγραφικό προμηθευτή υπηρεσιών της Ινδίας, με μερίδιο που αγγίζει το 33%. Όσον αφορά την **Ελλάδα**, η παρουσία της στον πίνακα των προμηθευτών (~0,45%) είναι στρατηγικής σημασίας καθώς αφορά σχεδόν αποκλειστικά τον τομέα των θαλάσσιων μεταφορών.

Πίνακας 11: 10 Σημαντικότεροι προμηθευτές υπηρεσιών Ινδίας και η θέση της Ελλάδας

Κατάταξη	Χώρα	Αξία (δισ. \$)	% στο σύνολο	Μεταβολή
1	ΗΠΑ	42,8	~24,0%	+6,2%
2	Σιγκαπούρη	11,6	~6,5%	+3,1%
3	ΗΑΕ	9,8	~5,5%	+11,0%
4	Ηνωμένο Βασίλειο	9,3	~5,2%	+5,8%
5	Γερμανία	5,7	~3,2%	+4,2%
6	Ιρλανδία	5,2	~2,9%	+2,5%
7	Ιαπωνία	4,8	~2,7%	+1,8%
8	Σαουδική Αραβία	4,1	~2,3%	+8,5%
9	Ολλανδία	3,9	~2,2%	+3,0%
10	Γαλλία	3,2	~1,8%	+2,1%
(...)				
-	Ελλάδα	~0,81	~0,45%	-17,0%*

Πηγές: [RBI Balance of Payments Statistics](#) και [Τράπεζα της Ελλάδος](#).

Η μείωση κατά 17,0% στην αξία των υπηρεσιών από την Ελλάδα οφείλεται αποκλειστικά στη διεθνή εξομάλυνση και πτώση των ναύλων της εμπορικής ναυτιλίας σε σχέση με τα ιστορικά υψηλά των προηγούμενων ετών, και όχι σε απώλεια μεριδίου αγοράς (Τράπεζα της Ελλάδος/Ετήσια στοιχεία ισοζυγίων υπηρεσιών ανά χώρα και κατηγορία υπηρεσιών).

Πίνακας 12: Ανάλυση περιοχών προέλευσης υπηρεσιών

Περιοχή	Αξία εισαγωγών (δισ. \$)	% στο σύνολο
Βόρεια Αμερική	46,5	~26,1%
Ευρώπη (Συνολικά)	58,8	~33,0%
- εκ των οποίων ΕΕ-27	~32,0	~17,9%
Ασία & Ωκεανία	41,0	~23,0%
Μέση Ανατολή (Χώρες Κόλπου)	19,6	~11,0%

1.1.3 Επενδύσεις

Τα μακροοικονομικά στοιχεία αποτυπώνουν τη σταθερή ελκυστικότητα της Ινδίας ως διεθνούς επενδυτικού προορισμού, με το απόθεμα των Ξένων Άμεσων Επενδύσεων (ΞΑΕ) να παρουσιάζει αδιάλειπτη αυξητική πορεία, ξεπερνώντας τα 638 δισ. δολάρια το 2023-24 [[Πηγή: Reserve Bank of India \(RBI\)](#)]. Παρά την παγκόσμια επιβράδυνση των επενδυτικών ροών τα τελευταία έτη, η Ινδία κατάφερε να αυξήσει το επενδυτικό της απόθεμα, κυρίως χάρη στις μαζικές εισροές στους τομείς της τεχνολογίας, των ψηφιακών υπηρεσιών και, πρόσφατα, της μεταποίησης, η οποία ενισχύεται σημαντικά μέσω των κινήτρων συνδεδεμένων με την παραγωγή (PLI Schemes) [[Πηγή: Invest India](#)].

Εξίσου ενδιαφέρουσα είναι η δυναμική των ινδικών επενδύσεων στο εξωτερικό (Outward FDI), το απόθεμα των οποίων έχει αυξηθεί κατά περίπου 32% την τελευταία πενταετία, φτάνοντας τα 235,2 δισ. δολάρια το 2023-24 [[Πηγή: RBI International Investment Position](#)]. Η τάση αυτή αντανακλά την ωρίμανση και τη διεθνοποίηση των μεγάλων ινδικών πολυεθνικών ομίλων (όπως Tata, Reliance, Adani, Infosys), οι οποίοι επεκτείνονται επιθετικά μέσω εξαγορών και συγχωνεύσεων σε παγκόσμιο

επίπεδο, αναζητώντας πρόσβαση σε νέες αγορές, τεχνολογία και φυσικούς πόρους. Η αναλογία των εξερχόμενων προς τις εισερχόμενες επενδύσεις (περίπου 1 προς 2,7) καταδεικνύει ότι η Ινδία μετατρέπεται σταδιακά από καθαρό αποδέκτη κεφαλαίων σε έναν ενεργό παγκόσμιο επενδυτή.

Στον αντίποδα, οι εγχώριες ιδιωτικές εταιρικές επενδύσεις κινήθηκαν χαμηλότερα από τις ιστορικές τάσεις, με τις επιχειρήσεις να εμφανίζονται διστακτικές στην επέκταση της παραγωγικής τους ικανότητας λόγω της υποτονικής αύξησης της κατανάλωσης σε συγκεκριμένους τομείς [[Πηγή: Ministry of Finance](#)]. Παρά το γεγονός ότι οι σωρευτικές Ξένες Άμεσες Επενδύσεις στην Ινδία έχουν ξεπεράσει το 1 τρισ. δολάρια από το 2000, η χώρα υστερεί σε σχέση με ανταγωνιστικές οικονομίες, όπως η Κίνα και το Βιετνάμ, στην προσέλκυση επενδύσεων υψηλής τεχνολογίας και καινοτομίας. Η κυβέρνηση επιχειρεί να αντιστρέψει το κλίμα μέσω διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και της επιτάχυνσης των δημόσιων κεφαλαιουχικών δαπανών (Capex) στον προϋπολογισμό του επόμενου έτους, λειτουργώντας ως καταλύτης για την προσέλκυση ιδιωτικών κεφαλαίων [[Πηγή: Deloitte](#)].

Πίνακας 13 Επενδύσεις από και προς τη Ινδία (Απόθεμα κεφαλαίων σε δισ. \$)

	2020- 21	2021- 22	2022- 23	2023- 24	2024-25 (εκτίμηση)
ΑΞΕ (Εισερχόμενες - Απόθεμα)	513,3	565,8	593,6	638,0	675,5
Άμεσες επενδύσεις στο εξωτερικό (Εξερχόμενες - Απόθεμα)	178,3	206,4	217,6	235,2	255,0

Πηγές: Τριμηνιαίες και ετήσιες εκθέσεις για τη Διεθνή Επενδυτική Θέση (International Investment Position - IIP) της [Αποθεματικής Τράπεζας της Ινδίας \(RBI\)](#). Οι εκτιμήσεις για το 2024-25 βασίζονται στις τάσεις ροών του πρώτου εξαμήνου και τις εκθέσεις της [UNCTAD](#).

1.2 Στοιχεία της οικονομίας των ομόσπονδων Πολιτειών της Ινδίας

Η Ινδία είναι ομοσπονδιακό κράτος, αποτελούμενο από 28 Πολιτείες και 8 Ενωσιακές Περιοχές. Αυτή η γεωπολιτική δομή χαρακτηρίζεται από την ύπαρξη σημαντικών περιφερειακών ανισοτήτων μεταξύ των κρατιδίων της χώρας. Παράλληλα, παρατηρείται ένα φαινόμενο εντεινόμενου ανταγωνισμού μεταξύ αυτών των κρατιδίων, καθώς το καθένα προσπαθεί να προσελκύσει περισσότερες επενδύσεις, μια πρακτική που στη διεθνή βιβλιογραφία αναφέρεται ως «ανταγωνιστικός φεντεραλισμός» (competitive federalism).

Πέντε μόλις πολιτείες, η Μαχαράστρα, το Ταμίλ Ναντού, η Καρνάτακα, το Γκουτζαράτ και το Ουτάρ Πραντές, συνεισφέρουν αθροιστικά σχεδόν το 40% του εθνικού ΑΕΠ, διαμορφώνοντας τον οικονομικό κορμό της χώρας.

Η **Μαχαράστρα** διατηρεί αδιαμφισβήτητα τα πρωτεία ως η μεγαλύτερη οικονομία της Ινδίας, με συμμετοχή που προσεγγίζει το 13% στο εθνικό ΑΕΠ. Η πρωτεύουσά της, η Βομβάη, λειτουργεί ως το αδιαφιλονίκητο χρηματοοικονομικό κέντρο, φιλοξενώντας τα κεντρικά γραφεία των μεγαλύτερων επιχειρηματικών ομίλων και τα χρηματιστήρια της χώρας, ενώ παράλληλα η πολιτεία διαθέτει ισχυρή βιομηχανική βάση. Στο νότιο τμήμα της χώρας, το **Ταμίλ Ναντού** και η **Καρνάτακα** αποτελούν τους ηγέτες της βιομηχανικής και τεχνολογικής καινοτομίας. Το Ταμίλ Ναντού έχει εξελιχθεί σε εργοστάσιο της Ινδίας, κατέχοντας την πρώτη θέση στις εξαγωγές ηλεκτρονικών ειδών και προσελκύοντας μαζικές επενδύσεις στον τομέα της αυτοκινητοβιομηχανίας και των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Η Καρνάτακα, με επίκεντρο την Μπανγκαλόρ, παραμένει η παγκόσμια πρωτεύουσα παροχής υπηρεσιών τεχνολογίας,

συγκεντρώνοντας το υψηλότερο ποσοστό εξαγωγών λογισμικού και φιλοξενώντας ένα από τα δυναμικότερα οικοσυστήματα νεοφυών επιχειρήσεων στον κόσμο. Στα δυτικά, το **Γκουτζαράτ** συνεχίζει να λειτουργεί ως ο σημαντικότερος εμπορικός και βιομηχανικός κόμβος, κυριαρχώντας στους τομείς των πετροχημικών, των φαρμάκων και της επεξεργασίας διαμαντιών, ενώ η δημιουργία του GIFT City στοχεύει στην προσέλκυση διεθνών χρηματοοικονομικών υπηρεσιών. Στον βορρά, το **Ουτάρ Πραντές**, η πολυπληθέστερη πολιτεία της χώρας, μετασχηματίζεται ταχέως μέσω επιθετικών επενδύσεων σε υποδομές μεταφορών και logistics, στοχεύοντας να υπερβεί το φράγμα του 1 τρισεκατομμυρίου δολαρίων σε ΑΕΠ τα επόμενα έτη.

Η ανισομερής αυτή ανάπτυξη δημιουργεί ευκαιρίες για στοχευμένες επιχειρηματικές δράσεις ανάλογα με τον κλάδο ενδιαφέροντος, καθώς κάθε πολιτεία λειτουργεί ουσιαστικά ως μια ξεχωριστή αγορά με διακριτά χαρακτηριστικά και ρυθμιστικό πλαίσιο.

Πίνακας 14 Οι 5 Ισχυρότερες οικονομίες Πολιτειών (Εκτιμήσεις Gross State Domestic Product /GSDP 2023-24)

Κατάταξη	Πολιτεία	Εκτιμώμενο GSDP (δισ. \$)	Κύριοι Τομείς
1	Μαχαράστρα	~480	Χρηματοοικονομικά, Υπηρεσίες, Βιομηχανία
2	Ταμίλ Ναντού	~330	Ηλεκτρονικά, Αυτοκίνητα, Κλωστοϋφαντουργία
3	Καρνάτακα	~300	Πληροφορική (IT), Βιοτεχνολογία, Αεροδιαστημική

4	Γκουτζαράτ	~290	Πετροχημικά, Εμπόριο, Φάρμακα
5	Ουτάρ Πραντές	~280	Γεωργία, Κατασκευές, Τρόφιμα

Πηγές: Δεδομένα του [Υπουργείου Στατιστικής και Εφαρμογής Προγραμμάτων της Ινδίας \(MoSPI - State Domestic Product\)](#) και ετήσιο εγχειρίδιο στατιστικών της [Αποθεματικής Τράπεζας της Ινδίας \(RBI - Handbook of Statistics on Indian States\)](#).

1.3 Οικονομικές προβλέψεις 2025-26

Οι προοπτικές για την ινδική οικονομία παραμένουν ιδιαίτερα θετικές, με τους διεθνείς αναλυτές να προβλέπουν διατήρηση της ισχυρής αναπτυξιακής δυναμικής. Σύμφωνα με την έκθεση **"India Economic Outlook"** της Deloitte (Αύγουστος 2025), η Ινδία αναμένεται να αναρριχηθεί στην **4η θέση της παγκόσμιας κατάταξης** των οικονομιών (βάσει ΑΕΠ) έως το τέλος του 2025.

Βασικός κινητήριος μοχλός της ανάπτυξης προβλέπεται να είναι η εγχώρια ζήτηση, με την ιδιωτική κατανάλωση να αντιστοιχεί πλέον στο **61,4% του ΑΕΠ**, ενισχυμένη από την αποκλιμάκωση του πληθωρισμού και την αύξηση της αγοραστικής δύναμης των νοικοκυριών.

Πίνακας 15 Κύριες οικονομικές προβλέψεις 2025-26

Δείκτης (Indicator)	Πρόβλεψη 2025-26	Παρατηρήσεις / Τάση
Αύξηση Πραγματικού ΑΕΠ	6,4% – 6,7%	Υπέρβαση των προ-πανδημικών τάσεων, υπό την προϋπόθεση συνέχισης των μεταρρυθμίσεων.
Πληθωρισμός (CPI)	0,25%-3,2%	Σημαντική αποκλιμάκωση (καταγραφή 0,25% τον Οκτώβριο)

		2025), επιτρέποντας ευνοϊκότερη νομισματική πολιτική.
Ιδιωτική κατανάλωση	Υψηλή 61,4% του ΑΕΠ	Αποτελεί τον κύριο πυλώνα ανάπτυξης.
Παγκόσμια Κατάταξη	4η Θέση	Άνοδος στην 4η θέση παγκοσμίως σε όρους ΑΕΠ έως το τέλος του 2025.

Πηγές: **Deloitte:** *India economic outlook (August 2025)*. Διαθέσιμο στο: <https://www.deloitte.com/us/en/insights/topics/economy/asia-pacific/india-economic-outlook.html> και **Reserve Bank of India (RBI):** *Monetary Policy Statement (Projections)*. Διαθέσιμο στο: <https://www.rbi.org.in>

1.4 Οικονομικές σχέσεις Ινδίας

Η εξωτερική οικονομική πολιτική της Ινδίας χαρακτηρίζεται από την επιδίωξη «στρατηγικής αυτονομίας» και πολυμέρειας (multi-alignment). Η χώρα επιδιώκει να αναδειχθεί σε ηγετική φωνή του Παγκόσμιου Νότου, ενώ παράλληλα εμβαθύνει τους δεσμούς της με τη Δύση για την προσέλκυση τεχνολογίας και κεφαλαίων. Μετά την πανδημία, το Νέο Δελχί έχει υιοθετήσει μια πιο πραγματιστική προσέγγιση στις εμπορικές συμφωνίες, εγκαταλείποντας τον παλαιότερο προστατευτισμό προς όφελος διμερών συμφωνιών ελεύθερου εμπορίου (FTAs) με στρατηγικούς εταίρους.

1.4.1 Ινδία– ΠΟΕ

Η Ινδία αποτελεί ιδρυτικό μέλος του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ) από το 1995 και διαδραματίζει κεντρικό ρόλο στη διαμόρφωση της ατζέντας, εκπροσωπώντας συχνά τα συμφέροντα των αναπτυσσόμενων χωρών.

Στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου, η Ινδία ηγείται της ομάδας των αναπτυσσόμενων χωρών (G33), θέτοντας ως απόλυτη προτεραιότητα την επισιτιστική ασφάλεια. Κατά την 13η Υπουργική Διάσκεψη (MC13) στο Άμπου Ντάμπι (Φεβρουάριος 2024), η Ινδία πίεσε σθεναρά για μια μόνιμη λύση στο ζήτημα της δημόσιας αποθεματοποίησης τροφίμων (Public Stockholding - PSH), ζητώντας εξαίρεση των επιδοτήσεων της από τους περιορισμούς του ΠΟΕ [Πηγή: [Press Information Bureau](#)]. Παρά τις πιέσεις, η διάσκεψη ολοκληρώθηκε χωρίς οριστική συμφωνία στο θέμα αυτό, ούτε και στη μείωση των επιδοτήσεων αλιείας, καθώς η Ινδία απέρριψε προτάσεις που θεωρούσε ότι απειλούν τους μικροκαλλιεργητές της [Πηγή: [Madhyam](#)]. Ωστόσο, η Ινδία συναίνεσε στην παράταση του μορατόριουμ για τους δασμούς στο ηλεκτρονικό εμπόριο έως την επόμενη διάσκεψη (MC14) [Πηγή: [Dentons](#)].

1.4.2 Ινδία – Ευρωπαϊκή Ένωση

Η σχέση Ινδίας-ΕΕ έχει μετεξελιχθεί από μια καθαρά εμπορική συνεργασία σε μια βαθιά στρατηγική εταιρική σχέση, καθοδηγούμενη από κοινά γεωπολιτικά συμφέροντα και την ανάγκη μείωσης της εξάρτησης από τρίτες χώρες (de-risking). **Η ΕΕ αποτελεί τον τρίτο μεγαλύτερο εμπορικό εταίρο της Ινδίας (μετά τις ΗΠΑ και την Κίνα) και τον δεύτερο μεγαλύτερο προορισμό των ινδικών εξαγωγών**, με το διμερές εμπόριο αγαθών να ανέρχεται περίπου στα 113 δισ. ευρώ το 2023 [Πηγή: [Embassy of India Brussels](#)].

A. Διαπραγματεύσεις για τη Συμφωνία Ελεύθερων Συναλλαγών (FTA):

Οι διαπραγματεύσεις για μια ολοκληρωμένη Συμφωνία Ελεύθερων Συναλλαγών, οι οποίες επανεκκίνησαν το 2022, εισήλθαν στην πλέον κρίσιμη φάση τους στα τέλη του 2025. Και οι δύο πλευρές έχουν εκφράσει ισχυρή πολιτική βούληση για την ολοκλήρωση της συμφωνίας έως το

τέλος του έτους, αναγνωρίζοντας τη γεωπολιτική της βαρύτητα [[Πηγή: PTI/Business Standard](#)].

- **Πρόοδος:** Έχουν κλείσει ουσιαστικά 11 από τα 23 κεφάλαια της συμφωνίας, καλύπτοντας τεχνικά ζητήματα και διαδικασίες [[Πηγή: PTI/Business Standard](#)].

- **Σημεία τριβής:**

Οι διαπραγματεύσεις παραμένουν δύσκολες σε τομείς "υψηλής ευαισθησίας". Η **ΕΕ** πιέζει για δραστική μείωση των υψηλών ινδικών δασμών (που φτάνουν έως και το 150%) στα ευρωπαϊκά αυτοκίνητα, τα αλκοολούχα ποτά (κρασί και ούισκι) και τα γαλακτοκομικά προϊόντα [[Πηγή: ANI News](#)].

Από την πλευρά της, η **Ινδία** ζητά ευκολότερη πρόσβαση (θεωρήσεις visa) για τους επαγγελματίες της στον τομέα των υπηρεσιών και του λογισμικού στην ευρωπαϊκή αγορά, καθώς και καθεστώς "Data Secure" για τη διευκόλυνση της ροής δεδομένων [[Πηγή: ANI News](#)].

- **Παράλληλες Συμφωνίες:** Ταυτόχρονα με το FTA, τρέχουν διαπραγματεύσεις για δύο ξεχωριστές συμφωνίες: την **Συμφωνία Προστασίας Επενδύσεων (IPA)**, που στοχεύει στην ασφάλεια των ευρωπαϊκών κεφαλαίων στην Ινδία, και τη **Συμφωνία για τις Γεωγραφικές Ενδείξεις (GIs)**, που είναι κρίσιμη για την προστασία ευρωπαϊκών αγροδιατροφικών προϊόντων (π.χ. Φέτα, Σαμπάνια) στην ινδική αγορά [[Πηγή: The Economic Times](#)].

B. Συμβούλιο Εμπορίου και Τεχνολογίας (TTC)

Το Συμβούλιο Εμπορίου και Τεχνολογίας ΕΕ-Ινδίας, που ιδρύθηκε το 2023 αποτελεί το κύριο όχημα στρατηγικού συντονισμού. Κατά τη 2η Υπουργική Σύνοδο τον Φεβρουάριο του 2025 στο Νέο Δελχί,

αποφασίστηκε η εμβάθυνση της συνεργασίας σε τομείς αιχμής [[Πηγή: Ministry of External Affairs India](#)]:

- **Ημιαγωγοί:** Υπογράφηκε Μνημόνιο Συνεργασίας για την ανθεκτικότητα της εφοδιαστικής αλυσίδας ημιαγωγών και την κοινή έρευνα [[Πηγή: European Commission](#)].
- **Πράσινη Τεχνολογία:** Έμφαση στη συνεργασία για το καθαρό υδρογόνο, τις μπαταρίες και τα πρότυπα φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων [[Πηγή: European Commission](#)].
- **Τεχνητή Νοημοσύνη (AI):** Συνεργασία μεταξύ του European AI Office και του India AI Mission για την ανάπτυξη αξιόπιστης τεχνητής νοημοσύνης και τη διαλειτουργικότητα των ψηφιακών υποδομών (DPI) [[Πηγή: Ministry of External Affairs India](#)].

Γ. Προκλήσεις και ο Μηχανισμός CBAM- Deforestation Regulation

Ένα σημαντικό "αγκάθι" στις οικονομικές σχέσεις αποτελεί ο Μηχανισμός Συνοριακής Προσαρμογής Άνθρακα (Carbon Border Adjustment Mechanism - CBAM) της ΕΕ. Η Ινδία έχει εκφράσει έντονες ανησυχίες, χαρακτηρίζοντάς τον ως "πράσινο προστατευτισμό" που θα πλήξει τις εξαγωγές της σε χάλυβα, αλουμίνιο και τσιμέντο προς την ΕΕ, επιβαρύνοντάς τις με επιπλέον κόστος 20-35% [[Πηγή: CEEW](#)]. Το θέμα συζητείται εκτενώς στο πλαίσιο του TTC, με την Ινδία να ζητά αμοιβαία αναγνώριση των πιστοποιητικών άνθρακα ή εξαιρέσεις για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (ΜΜΕ) [[Πηγή: Vajiram & Ravi](#)].

Αγκάθι επίσης αποτελεί και ο ευρωπαϊκός Κανονισμός (ΕΕ) 2023/1115, γνωστός ως EUDR (European Union Deforestation Regulation), ο οποίος θεσπίζει δεσμευτικούς κανόνες για τις επιχειρήσεις παραγωγικές και εμπορικές της Ε.Ε. που διαθέτουν βοοειδή, κακάο, καφέ, ελαιοφοίνικα, καουτσούκ, σόγια και ξυλεία στην αγορά της ΕΕ ή τα εξάγουν από την ΕΕ,

με στόχο, την ελαχιστοποίηση της συμβολής της ΕΕ στην αποψίλωση και την υποβάθμιση των δασών παγκοσμίως και την ελάττωση της συμβολής της ΕΕ στις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου και στην απώλεια βιοποικιλότητας.

1.4.3 Συμμετοχή σε περιφερειακές οικονομικές / τελωνειακές Ενώσεις

A. Περιφερειακές Συνεργασίες στην Ασία

- **ASEAN (Association of Southeast Asian Nations - Ένωση Χωρών της Νοτιοανατολικής Ασίας):** Η Ινδία εστιάζει στην τρέχουσα αναθεώρηση της Συμφωνίας Εμπορίου Αγαθών ASEAN-Ινδίας (**AITIGA - ASEAN-India Trade in Goods Agreement**). Στόχος είναι η άμεση ολοκλήρωσή του για την εξισορρόπηση του εμπορικού ελλείμματος και την αντιμετώπιση των μη δασμολογικών εμποδίων [[Πηγή: Financial Express](#)].
- **BIMSTEC (Bay of Bengal Initiative for Multi-Sectoral Technical and Economic Cooperation - Πρωτοβουλία του Κόλπου της Βεγγάλης για Πολυτομεακή Τεχνική και Οικονομική Συνεργασία):** Η Ινδία προωθεί ενεργά αυτό το σχήμα ως εναλλακτική της αδρανούς **SAARC (South Asian Association for Regional Cooperation - Ένωση Περιφερειακής Συνεργασίας της Νότιας Ασίας)**. Με την υιοθέτηση του Καταστατικού Χάρτη τον Μάιο του 2024, δίνεται έμφαση στη θαλάσσια συνδεσιμότητα και το εμπόριο στην περιοχή του Κόλπου της Βεγγάλης [[Πηγή: Ministry of External Affairs](#)].
- **IPEF (Indo-Pacific Economic Framework for Prosperity - Οικονομικό Πλαίσιο για τον Ινδο-Ειρηνικό):** Ως βασικός εταίρος στην πρωτοβουλία υπό την ηγεσία των ΗΠΑ, η Ινδία συμμετέχει στους πυλώνες για την ανθεκτικότητα της εφοδιαστικής αλυσίδας και την καθαρή οικονομία, ενισχύοντας τη θέση της στις

παγκόσμιες αλυσίδες αξίας χωρίς να δεσμεύεται στον εμπορικό πυλώνα.

B. Ο Οικονομικός Διάδρομος Ινδίας-Μέσης Ανατολής-Ευρώπης (IMEC)

Ο Οικονομικός Διάδρομος Ινδίας-Μέσης Ανατολής-Ευρώπης (**IMEC - India-Middle East-Europe Economic Corridor**), που ανακοινώθηκε στη Σύνοδο των G20 στο Νέο Δελχί το 2023, αποτελεί τη φιλόδοξη γεωοικονομική απάντηση της Ινδίας και της Δύσης στην κινεζική Πρωτοβουλία «Μία Ζώνη, Ένας Δρόμος» (**BRI - Belt and Road Initiative**).

Ο IMEC σχεδιάστηκε ως ένα πολυτροπικό δίκτυο πλοίων και σιδηροδρόμων (ship-to-rail) που θα συνδέει την Ινδία με την Ευρώπη μέσω των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων, της Σαουδικής Αραβίας, της Ιορδανίας και του Ισραήλ. Στόχος είναι η μείωση του χρόνου μεταφοράς εμπορευμάτων κατά 40% και του κόστους logistics κατά 30% σε σύγκριση με τη συμβατική διαδρομή μέσω της Διώρυγας του Σουέζ [[Πηγή: ELIAMEP](#)].

Η Ελλάδα αναγνωρίζεται ρητά στον σχεδιασμό του IMEC ως η στρατηγική «Πύλη της Ινδίας προς την Ευρώπη».

- ο **Λιμάνι του Πειραιά**: Αποτελεί το φυσικό σημείο εισόδου του διαδρόμου στην ευρωπαϊκή ήπειρο, όντας το μεγαλύτερο λιμάνι της Ανατολικής Μεσογείου με άμεση σιδηροδρομική σύνδεση με την Κεντρική Ευρώπη.

Παρ ότι τα ελληνικά λιμάνια βρίσκονται σε στρατηγική πλεονεκτική θέση, στο σταυροδρόμι τριών ηπείρων, ικανά να λειτουργήσουν ως κόμβοι μεταφορών μεταξύ Ευρώπης, Αφρικής και Ασίας, το Ελληνικό Λιμενικό Σύστημα βρίσκεται σε μεταβατική φάση, μετά τη μεταρρύθμιση του εθνικού συστήματος μεταφορών, με συνέπεια να προκύπτουν

σημαντικές επενδυτικές ευκαιρίες στον τομέα της λιμενικής βιομηχανίας και των μεταφορών εμπορευμάτων από τις μελέτες σκοπιμότητας που πραγματοποιεί το ΤΑΙΠΕΔ, για καθένα από τα δέκα μεγάλα λιμάνια της Ελλάδας, για την καλύτερη αξιοποίησή τους. Αυτές οι μελέτες θα χρησιμοποιηθούν με σκοπό την εξαγωγή συμπερασμάτων για το καλύτερο και πιο ελκυστικό μοντέλο ιδιωτικοποίησης για κάθε μελλοντικό επενδυτή, δηλαδή κύρια παραχώρηση ή επί μέρους παραχώρηση ή πλειοψηφική πώληση μετοχών, που θα επιλεγεί. Με την ολοκλήρωση αυτής της διαδικασίας, το επενδυτικό ενδιαφέρον ινδικών εταιρειών μπορεί να εκδηλωθεί για έργα ανάπτυξης και διαχείρισης λιμένων και συνδυασμένων μεταφορών στην Ελλάδα.

- ο **Κόμβος Logistics:** Η Ελλάδα καλείται να λειτουργήσει ως κόμβος διαμετακόμισης και συναρμολόγησης, αξιοποιώντας τα λιμάνια του Πειραιά, της Θεσσαλονίκης και της Αλεξανδρούπολης. Για την επιτυχία του εγχειρήματος, απαιτείται η αναβάθμιση του ελληνικού σιδηροδρομικού δικτύου ώστε να διαχειριστεί τον αυξημένο όγκο εμπορευμάτων.
- ο **Επενδυτικές ευκαιρίες:** Η σύνδεση με τον IMEC ανοίγει τον δρόμο για ινδικές επενδύσεις σε ελληνικές υποδομές logistics και ενέργειας (π.χ. αγωγοί καθαρού υδρογόνου που προβλέπονται στον σχεδιασμό του διαδρόμου) [[Πηγή: Atlantic Council](#)].

Παρότι η γεωπολιτική αστάθεια στη Μέση Ανατολή έχει επιβραδύνει την υλοποίηση **του δυτικού σκέλους του διαδρόμου (Ισραήλ-Ιορδανία)**, η στρατηγική δέσμευση παραμένει ισχυρή.

Η Ινδία και η ΕΕ εξετάζουν εναλλακτικές διαδρομές ή την «αρθρωτή» υλοποίηση του έργου, διατηρώντας την Ελλάδα στο επίκεντρο του

σχεδιασμού ως τον απαραίτητο ευρωπαϊκό εταίρο στη Μεσόγειο. [Πηγή: ΕΛΙΑΜΕΠ (ELIAMEP): "Connecting Opportunities: Greece's Strategic Role in the India-Middle East-Europe Economic Corridor (IMEC)" [Σύνδεσμος \(Link\)](#)]

1.4.4 Συμμετοχή σε διεθνή φόρα και ομάδες χωρών

Η Ινδία αξιοποιεί τη συμμετοχή της για να προβάλει τον ρόλο της ως ηγέτιδα του Παγκόσμιου Νότου.

- **G20:** Μετά την προεδρία της το 2023, η Ινδία παραμένει στον πυρήνα λήψης αποφάσεων ως μέλος της Τρόικας (μαζί με Βραζιλία και Νότια Αφρική), διασφαλίζοντας τη συνέχεια στην ατζέντα για την ανάπτυξη και τη συμπερίληψη της Αφρικανικής Ένωσης [Πηγή: [GIGA Hamburg](#)].
- **BRICS:** Η Ινδία υποστήριξε την επέκταση των BRICS το 2024, επιδιώκοντας όμως να διατηρήσει την ισορροπία ώστε ο οργανισμός να μην μετατραπεί σε αντι-δυτικό μπλοκ υπό την κινεζική επιρροή, προτάσσοντας τη συνεργασία σε θέματα οικονομίας και αντιμετώπισης της τρομοκρατίας [Πηγή: [Vision IAS](#)].
- **QUAD:** Η Ελλάδα συμμετέχει στο τετραμερές σχήμα (με ΗΠΑ, Ιαπωνία, Αυστραλία) εστιάζοντας σε μη στρατιωτικούς τομείς, όπως η τεχνολογία και η υγεία στον Ινδο-Ειρηνικό, ενισχύοντας το προφίλ της ως παρόχου ασφάλειας στην περιοχή [Πηγή: [Chatham House](#)].

2 Οικονομικές σχέσεις Ελλάδας – Ινδίας

2.1 Διμερές εμπόριο

Η διμερής σχέση Ελλάδας-Ινδίας έχει εισέλθει σε φάση πρωτοφανούς δυναμισμού, ειδικά μετά την ιστορική αναβάθμισή της σε «Στρατηγική Εταιρική Σχέση» τον Αύγουστο του 2023, κατά την επίσκεψη του Πρωθυπουργού της Ινδίας στην Αθήνα [[Πηγή: Ministry of External Affairs India](#)]. Κεντρικός πολιτικός και οικονομικός στόχος, όπως τέθηκε από τους ηγέτες των δύο χωρών και επαναβεβαιώθηκε κατά την επίσκεψη του Έλληνα Πρωθυπουργού στο Νέο Δελχί τον Φεβρουάριο του 2024, είναι ο διπλασιασμός του διμερούς εμπορίου έως το 2030 [[Πηγή: The Economic Times](#)]. Επιχειρηματικοί φορείς, όπως το PHD Chamber of Commerce, εκτιμούν ότι ο στόχος αυτός είναι εφικτός [[Πηγή: PHDCCI](#)].

Σημειώνεται ότι κατά το οικονομικό έτος 2022-23, ο όγκος εμπορίου κατέγραψε ιστορικό υψηλό φτάνοντας τα 1,94 δισ. δολάρια, παρουσιάζοντας αύξηση κατά μέσο όρο (CAGR) 31% την τελευταία τετραετία [[Πηγή: Ministry of Commerce & Industry GoI](#)]. Μάλιστα, το ίδιο έτος το εμπορικό ισοζύγιο κατέστη για πρώτη φορά πλεονασματικό υπέρ της Ελλάδας (+372 εκ. δολ.), γεγονός που οφειλόταν σχεδόν αποκλειστικά στην εκρηκτική αύξηση των ελληνικών εξαγωγών πετρελαιοειδών, οι οποίες ανήλθαν στα 946 εκ. δολάρια [[Πηγή: Embassy of India in Greece](#)].

Ωστόσο, το δημοσιονομικό έτος 2024-25 παρατηρήθηκε μια αναμενόμενη στατιστική διόρθωση. Το διμερές εμπόριο αγαθών παρουσίασε σημαντική κάμψη ως προς την αξία των ελληνικών εξαγωγών, κυρίως λόγω ανάρθεσης των εξαγωγών πετρελαιοειδών που είχαν διογκώσει τα στατιστικά μεγέθη των προηγούμενων ετών [[Πηγή: Department of Commerce Export Import Data Bank](#)].

Η εξέλιξη αυτή επαναφέρει την επιτακτική ανάγκη για διαφοροποίηση του ελληνικού εξαγωγικού καλαθιού πέρα από τα πετρελαιοειδή, εστιάζοντας

σε προϊόντα υψηλότερης προστιθέμενης αξίας όπως τα τρόφιμα, τα φαρμακευτικά και τα δομικά υλικά [[Πηγή: Enterprise Greece](#)].

2.1.1 Εμπόριο αγαθών

Η αξία των ελληνικών εξαγωγών μειώθηκε κατά 59,6% στα 382,06 εκατ. δολάρια, λόγω της πτώσης στα πετρελαιοειδή (-68%). **Ωστόσο, εξαιρουμένου του ευμετάβλητου κλάδου των καυσίμων, οι ελληνικές εξαγωγές όχι μόνο επέδειξαν ανθεκτικότητα, αλλά κατέγραψαν μια σαφή δομική βελτίωση.** Τα προϊόντα κυκλικής οικονομίας (scrap αλουμινίου, χαρτιού) και τα αγροδιατροφικά προϊόντα υψηλής ποιότητας (όπως η κορινθιακή σταφίδα που διπλασίασε τις πωλήσεις της) αποτελούν πλέον μια υγιή και σταθερά αναπτυσσόμενη βάση συνεργασίας . [[Πηγή: Department of Commerce Export Import Data Bank](#)].

Ειδικότερα, εξαιρουμένου του κλάδου των πετρελαιοειδών (χ.π.), οι ελληνικές εξαγωγές επέδειξαν αξιοσημείωτη ανθεκτικότητα, διατηρώντας τη δυναμική τους. Στον αγροδιατροφικό τομέα, παρατηρήθηκε μια ενδιαφέρουσα διαφοροποίηση: ενώ οι εξαγωγές ακτινιδίων υποχώρησαν, εν μέρει λόγω της επανεισόδου του ιρανικού ανταγωνισμού μετά την άρση των απαγορεύσεων (γεγονός που εγείρει και ζητήματα ελέγχου προέλευσης), η κορινθιακή σταφίδα σχεδόν διπλασίασε τις πωλήσεις της, επιβεβαιώνοντας την ποιοτική της υπεροχή. Σταθερό πυλώνα των ελληνικών εξαγωγών συνεχίζουν να αποτελούν τα υλικά ανακύκλωσης (scrap αλουμινίου και χαρτιού), τα οποία τροφοδοτούν την ινδική βιομηχανία στο πλαίσιο της κυκλικής οικονομίας [[Πηγή: Embassy of Greece in India](#)].

Το εμπορικό ισοζύγιο αγαθών επανήλθε σε αρνητικό πρόσημο για την Ελλάδα (-674,09 εκ. δολάρια), με την αξία των εξαγωγών να καλύπτει περίπου το 1/3 της αξίας των εισαγωγών, οι οποίες παρέμειναν σταθερές στα 1,05 δισ. δολάρια.

Πίνακας 16: Εμπορικό ισοζύγιο Ελλάδας – Ινδίας (Ποσά σε εκατ. \$)

	2020- 21	2021- 22	2022- 23	2023-24	2024-25	Τελευταία μεταβολή
Εξαγωγές αγαθών (αξία σε εκ. δολ.)				884,40	382,06	-59,6%
Εισαγωγές αγαθών (αξία)				1.055,17	1.056,15	+0,1%
Εμπορικό ισοζύγιο (αξία)				-170,77	-674,09	

Πηγές: [Department of Commerce, Ministry of Commerce and Industry, Gov.](#)

Η μείωση των εξαγωγών κατά 59,6% οφείλεται σχεδόν αποκλειστικά στην πτώση των εξαγωγών ακατέργαστου πετρελαίου και λαδιών πετρελαίου κατά 492,47 εκ. δολάρια (-68%). Εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών, οι ελληνικές εξαγωγές διατηρήθηκαν σταθερές. Στα τρόφιμα, παρατηρήθηκε μικρή αύξηση της αξίας (1,03 εκ. δολ.), με οδηγούς τα παρασκευάσματα διατροφής για ζώα και την κορινθιακή σταφίδα, η οποία σχεδόν διπλασίασε τις εξαγωγές της. Αντίθετα, οι εξαγωγές ακτινιδίων και μήλων σημείωσαν πτώση. Σημαντική παρουσία διατηρούν τα υλικά προς ανακύκλωση (αργίλιο, χαρτί), τα οποία αποτελούν σταθερό πυλώνα των ελληνικών εξαγωγών προς την Ινδία.

Οι εισαγωγές από την Ινδία παρέμειναν σταθερές στα 1,05 δισ. δολάρια, με κυριότερα προϊόντα το αργίλιο, τα οργανικά χημικά, τον ηλεκτρολογικό εξοπλισμό και τα φάρμακα.

Εξαιρουμένων των καυσίμων, η εικόνα των εξαγωγών είναι ενθαρρυντική σε συγκεκριμένους τομείς. Τα προϊόντα κυκλικής οικονομίας (scrap

αλουμινίου, χαλκού, χαρτιού) αποτελούν πλέον τη ραχοκοκαλιά των ελληνικών εξαγωγών, τροφοδοτώντας την ινδική βιομηχανία. Ιδιαίτερα θετική είναι η πορεία του μαρμάρου (+33%) και της κορινθιακής σταφίδας (+85%), η οποία κερδίζει μερίδια αγοράς έναντι ανταγωνιστικών προϊόντων. Αντίθετα, τα ακτινίδια και τα μήλα πιέζονται, απαιτώντας καλύτερη προώθηση και φυτοϋγειονομική διπλωματία.

Πίνακας 17: Ελληνικές εξαγωγές στην Ινδία - Κυριότερα προϊόντα (2024-25)

Κωδικός HS 4	Περιγραφή Προϊόντος	Αξία 2023-24 (εκ. \$)	Αξία 2024-25 (εκ. \$)	Μεταβολή (%)
2709	Ακατέργαστο πετρέλαιο	596,02	136,47	-77,1%
2710	Λάδια από πετρέλαιο	123,62	90,70	-26,6%
7602	Απορρίμματα από αργίλιο (scrap)	25,76	26,97	+4,7%
4707	Χαρτί για ανακύκλωση	22,79	19,55	-14,3%
2515	Μάρμαρα & Τραβερτίνες	9,03	12,09	+33,9%
7404	Απορρίμματα από χαλκό (scrap)	8,44	11,12	+31,8%
2309	Παρασκευάσματα διατροφής για ζώα	7,87	10,50	+33,4%
3004	Φάρμακα	4,31	5,02	+16,5%
0810	Ακτινίδια	6,69	4,70	-29,7%
5201	Βαμβάκι	6,58	4,39	-33,2%

0806	Κορινθιακή Σταφίδα	1,94	3,60	+85,6%
3824	Συνδετικά παρασκευασμένα	4,58	3,37	-26,5%
7604	Ράβδοι αργιλίου	3,19	2,47	-22,5%
3816	Πυρίμαχα τσιμέντα/κονιάματα	4,41	1,69	-61,7%
1520	Γλυκερίνη	2,78	1,55	-44,2%
0808	Μήλα	1,99	0,83	-58,3%
ΣΥΝΟΛΟ	Σύνολο	884,40	382,06	-56,8%

Πηγή: Υπουργείο Εμπορίου Ινδίας (Department of Commerce Export Import Data Bank). [Data Bank Link](#)

Στον αντίποδα, η ανάλυση των εισαγωγών επιβεβαιώνει ότι η Ελλάδα προμηθεύεται από την Ινδία κυρίως βιομηχανικές πρώτες ύλες και ημιτελή προϊόντα. Το **ακατέργαστο αλουμίνιο (HS 7601)** παραμένει σταθερά το κορυφαίο εισαγόμενο προϊόν, τροφοδοτώντας την ελληνική βιομηχανία διέλασης. Σημαντική είναι η αύξηση που καταγράφεται στους **ηλεκτρικούς μετασχηματιστές (HS 8504)**, γεγονός που συνδέεται με τις επενδύσεις αναβάθμισης του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας στην Ελλάδα (ΑΔΜΗΕ/ΔΕΔΔΗΕ). Επίσης, τα **φάρμακα (HS 3004)** παρουσιάζουν αυξητική τάση, αναδεικνύοντας τον ρόλο της Ινδίας ως "φαρμακείου του κόσμου".

Πίνακας 18: Ελληνικές εισαγωγές από τη Ινδία – κυριότερα προϊόντα

Κωδικός HS	Περιγραφή Προϊόντος	Αξία 2023-	% στο σύνολο	Αξία 2024-	% στο σύνολο	Μεταβολή (%)
			λο		λο	

(4-digit)		24 (εκ. \$)	2023-24	25 (εκ. \$)	2024-25	
7601	Αργίλιο σε ακατέργαστη μορφή	154,8	14,7%	145,2	13,7%	-6,2%
2900*	Οργανικά χημικά προϊόντα (σύνολο)	94,0	8,9%	98,5	9,3%	+4,8%
8504	Ηλεκτρικοί μετασχηματιστές & μετατροπείς	58,1	5,5%	62,3	5,9%	+7,2%
306	Μαλακόστρακα (γαρίδες, καραβίδες κ.ά.)	53,9	5,1%	45,8	4,3%	-15,0%
7202	Σιδηροκράματα	40,5	3,8%	42,1	4,0%	+3,9%
3004	Φάρμακα (για λιανική πώληση)	35,2	3,3%	38,7	3,7%	+9,9%
6204	Ενδύματα γυναικεία/κοριτσίστικα (κουστούμια, φορέματα)	30,1	2,9%	32,5	3,1%	+8,0%
--	Λοιπά προϊόντα	588,6	55,8%	591,0	56,0%	+0,4%
ΣΥΝΟΛΟ	Σύνολο Εισαγωγών	1.055,17	100%	1.056,15	100%	+0,1%

Πηγές: Βάση δεδομένων του [Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας της Ινδίας \(Export Import Data Bank\)](#) / έκθεση εταιρικής σχέσης του [Συνδέσμου Βιομηχανιών Ινδίας \(CII\)](#) / επίσημα στοιχεία του [Γραφείου ΟΕΥ της Πρεσβείας της Ελλάδος στο Νέο Δελχί](#).

2.1.2 Εμπόριο υπηρεσιών

Από την ανάλυση των στοιχείων της Τράπεζας της Ελλάδος προκύπτει ότι **το Ισοζύγιο Υπηρεσιών παραμένει διαχρονικά και ισχυρά πλεονασματικό υπέρ της Ελλάδας, αποτελώντας τον βασικό πυλώνα που αντισταθμίζει μερικώς το έλλειμμα στο εμπορικό ισοζύγιο αγαθών.**

Η κυριαρχία των ελληνικών εισπράξεων οφείλεται πρωτίστως στον κλάδο των θαλάσσιων μεταφορών, καθώς ο ελληνόκτητος εμπορικός στόλος μεταφέρει σημαντικό μέρος των ινδικών εξαγωγών και εισαγωγών ενεργειακών προϊόντων. Η κορύφωση των εισπράξεων το 2022 στα 908 εκατ. ευρώ συνδέεται άμεσα με την παγκόσμια άνοδο των ναύλων εκείνη την περίοδο.

Η διορθωτική πορεία που παρατηρείται το 2023 και το 2024 (σταθεροποίηση στα 733 εκατ. ευρώ) αντανακλά την εξομάλυνση της ναυτιλιακής αγοράς, ωστόσο τα μεγέθη παραμένουν υψηλότερα από τα προ-πανδημικά επίπεδα του 2020.

Συνολικά, η εικόνα του ισοζυγίου επιβεβαιώνει τη στρατηγική σημασία της ναυτιλίας για την ελληνική οικονομία, ενώ η άνοδος των πληρωμών μαρτυρά την εμβάθυνση των οικονομικών σχέσεων και προς τις δύο κατευθύνσεις.

Πίνακας 19: Ισοζύγιο υπηρεσιών (Ποσά σε εκατομμύρια Ευρώ)

	2020	2021	2022	2023	2024
Εισπράξεις (αξία)	535	727	908	753	733
Πληρωμές (αξία)	66	78	113	116	125
Ισοζύγιο υπηρεσιών (αξία)	+469	+649	+795	+637	+608

Πηγές: Τράπεζα της Ελλάδος, Στατιστικά Ισοζυγίου Πληρωμών ([Στοιχεία εμπορίου υπηρεσιών ανά χώρα](#))

Πίνακας 20: Εισπράξεις της Ελλάδας από τη Ινδία

Κατηγορία (BPM6)	2023 (Αξία εκ. €)	% στο σύνολο	2024 (Αξία εκ. €)	% στο σύνολο
Μεταφορές (Κυρίως Θαλάσσιες)	648,0	86,1%	615,7	84,0%
Ταξιδιωτικές Υπηρεσίες (Τουρισμός)	65,5	8,7%	78,6	10,7%
Λοιπές Υπηρεσίες	39,5	5,2%	38,7	5,3%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΝ	753,0	100%	733,0	100%

Πηγές: Επεξεργασία στοιχείων από την [Τράπεζα της Ελλάδος \(Ισοζύγιο Υπηρεσιών ανά Χώρα\)](#)

Η **ναυτιλία** κυριαρχεί απόλυτα στις εξαγωγές υπηρεσιών, ωστόσο ο **τουρισμός** καταγράφει αξιοσημείωτη δυναμική με αύξηση μεριδίου, αντικατοπτρίζοντας το αυξανόμενο ενδιαφέρον των Ινδών επισκεπτών για την Ελλάδα.

Στον τουρισμό, οι αφίξεις από την Ινδία αυξήθηκαν κατά 18% φτάνοντας τις 53.000 (εκτίμηση 2024). Το γεγονός ότι η αύξηση αυτή επιτεύχθηκε χωρίς την ύπαρξη απευθείας αεροπορικής σύνδεσης, υπογραμμίζει την τεράστια δυναμική και τη λανθάνουσα ζήτηση που αναμένεται να απελευθερωθεί άμεσα. Συγκεκριμένα, η ανακοίνωση της έναρξης απευθείας πτήσεων από τις εταιρείες IndiGo και Aegean για το 2026 αποτελεί game-changer. Η εξέλιξη αυτή αναμένεται να εκπινάξει τις τουριστικές ροές και να διευκολύνει καθοριστικά την επιχειρηματική

κινητικότητα, καλύπτοντας το σημαντικότερο κενό στη διμερή συνδεσιμότητα.

Πίνακας 21: Τουριστικές αφίξεις στην Ελλάδα από τη Ινδία

	2021	2022	2023	2024 (εκτίμηση)
Αφίξεις (αριθμός επισκεπτών)	~12.500	~31.000	~45.000	~53.000
Μεταβολή (%)	-	+148%	+45%	+18%

Πηγές: Στοιχεία από [Ινστιτούτο Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων \(ΙΝΣΕΤΕ\)](#) και αναφορές τουριστικών φορέων [(<https://news.gtp.gr/2024/11/08/greece-emerging-as-top-destination-for-indian-travelers-mabrian-report-shows/>)].

Στον αντίποδα της τουριστικής εισροής προς την Ελλάδα, οι **πληρωμές της Ελλάδας προς την Ινδία** παρουσιάζουν μια σταθερή και αδιάλειπτη αυξητική τάση, διπλασιαζόμενες σχεδόν από το 2020 (66 εκ. €) έως το 2024 (125 εκ. €).

Αυτή η αύξηση υποδηλώνει τη σταδιακή διείσδυση ινδικών εταιρειών στην ελληνική αγορά, κυρίως στους τομείς της τεχνολογίας και των επιχειρηματικών υπηρεσιών. Το γεγονός αυτό επιβεβαιώνεται από τη σύνθεση του πίνακα, όπου οι κατηγορίες "Λοιπές Επιχειρηματικές Υπηρεσίες" και "Τηλεπικοινωνίες & Πληροφορική" αντιπροσωπεύουν το 77% του συνόλου των πληρωμών το 2024 και σημειώνουν αύξηση σε απόλυτη αξία.

Αντιθέτως, η κατηγορία των Ταξιδιωτικών Υπηρεσιών (εξερχόμενος τουρισμός από την Ελλάδα προς την Ινδία) παρουσιάζει μια μικρή μείωση το 2024, υποδεικνύοντας ότι η συνολική άνοδος των πληρωμών οφείλεται σχεδόν αποκλειστικά στην ενισχυμένη διακρατική συνεργασία στον τομέα των υπηρεσιών υψηλής προστιθέμενης αξίας.

Πίνακας 22: Πληρωμές της Ελλάδας στη Ινδία

Κατηγορία (BPM6)	2023 (Αξία εκ. €)	% στο σύνολο	2024 (Αξία εκ. €)	% στο σύνολο
Λοιπές Επιχειρηματικές Υπηρεσίες	55,4	47,8%	61,2	49,0%
Τηλεπικοινωνίες & Πληροφορική	32,1	27,7%	35,0	28,0%
Μεταφορές	18,5	15,9%	19,8	15,8%
Ταξιδιωτικές Υπηρεσίες	10,0	8,6%	9,0	7,2%
ΣΥΝΟΛΟ ΠΛΗΡΩΜΩΝ	116,0	100%	125,0	100%

Πηγές: Εκτιμήσεις βάσει της δομής των ινδικών εξαγωγών υπηρεσιών προς την Ευρώπη και στοιχείων της [Τράπεζας της Ελλάδος](#). Η κατηγορία "Λοιπές Επιχειρηματικές" περιλαμβάνει συμβουλευτικές υπηρεσίες και τεχνική υποστήριξη.

2.2 Άμεσες επενδύσεις

Στον τομέα των επενδύσεων, παρά το θετικό κλίμα που καλλιεργείται σε πολιτικό επίπεδο, οι ροές κεφαλαίων παραμένουν σε χαμηλά επίπεδα συγκριτικά με το μέγεθος και τη δυναμική των δύο οικονομιών. Η **Ινδία** εστιάζει στρατηγικά στην προσέλκυση επενδύσεων σε τομείς αιχμής, όπως οι ημιαγωγοί, η αμυντική βιομηχανία και η πράσινη ενέργεια. Για την **Ελλάδα**, σημαντικές ευκαιρίες αναδύονται στην τοποθέτησή της ως βασικού εταίρου της Ινδίας στην ευρωπαϊκή εφοδιαστική αλυσίδα και στις ψηφιακές υπηρεσίες.

Αξιοσημείωτο είναι ότι οι συνολικές εισροές ΑΞΕ στην Ινδία επηρεάστηκαν διεθνώς από τις γεωπολιτικές εξελίξεις, με αυξημένο επαναπατρισμό κερδών από ξένους επενδυτές κατά το δεύτερο εξάμηνο του έτους.

2.2.1.1 Επενδύσεις της Ελλάδας στην Ινδία

Η επενδυτική παρουσία της Ελλάδας στην Ινδία, αν και ποσοτικά περιορισμένη, παρουσιάζει ποιοτική δυναμική μέσω συγκεκριμένων επιχειρηματικών ομίλων που έχουν εδραιωθεί στην τοπική αγορά.

Βάσει των στοιχείων της Τράπεζας της Ελλάδος, το **απόθεμα των ελληνικών επενδύσεων** (FDI positions abroad) παρέμεινε σε αρνητικό έδαφος για τη διετία 2020-2021, υποδηλώνοντας ότι οι υποχρεώσεις ή οι αποεπενδύσεις είχαν υπερβεί τις τοποθετήσεις. Ωστόσο, σημειώθηκε μια κρίσιμη αλλαγή πορείας, με το απόθεμα να περνά σε **θετικό έδαφος από το 2022**, φτάνοντας τα **3 εκατ. ευρώ**. Παρά μια μικρή προσαρμογή το 2023 (2 εκατ. ευρώ), το συνολικό **απόθεμα ανέκαμψε απότομα το 2024** (προσωρινά στοιχεία), φτάνοντας τα **5 εκατ. ευρώ**, που είναι και η υψηλότερη καταγεγραμμένη αξία.

Αυτή η θετική πορεία του αποθέματος αντικατοπτρίζει τη συνολική συσσωρευμένη αξία των ελληνικών περιουσιακών στοιχείων στην Ινδία. Παρά τα χαμηλά λογιστικά μεγέθη, υπάρχει ουσιαστική δραστηριότητα από εταιρείες όπως η Pharmathen S.A. στον φαρμακευτικό κλάδο, η Alumil India στα συστήματα αλουμινίου και η Frigoglass, ενώ έντονο ενδιαφέρον καταγράφεται για περαιτέρω διείσδυση στους τομείς των τροφίμων (ελαιόλαδο, φέτα, κρασί) και των δομικών υλικών.

Πίνακας 23: Επενδύσεις της Ελλάδας στην Ινδία (Ποσά σε εκατ. Ευρώ)

	2020	2021	2022	2023	2024*
Ροές (Καθαρές)	0	0	8	5	0
Απόθεμα (Stock)	-1	-1	3	2	5

Πηγές: Επεξεργασία πρωτογενών στοιχείων από τη Διεύθυνση Στατιστικής της [Τρόπεζας της Ελλάδος](#) (Αρχεία: *Net FDI flows abroad & FDI positions abroad*). Το 2024 αφορά προσωρινά στοιχεία.

2.2.1.2 Επενδύσεις της Ινδίας στην Ελλάδα

Η εικόνα των ινδικών επενδύσεων στην Ελλάδα είναι σαφώς πιο δυναμική, με το επενδυτικό απόθεμα να καταγράφει ιστορικό υψηλό, επιβεβαιώνοντας το αυξανόμενο ενδιαφέρον.

Τα στοιχεία επιβεβαιώνουν τη σταθερή αύξηση του ινδικού αποτυπώματος, με το απόθεμα των επενδύσεων να έχει υπερδεκαπλασιαστεί από τα 3 εκ. € το 2020 στα 40 εκ. € το 2024. Αξιοσημείωτο είναι ότι παρά την αρνητική ροή (αποεπένδυση ή δανειακή τακτοποίηση) του 2022, το συνολικό απόθεμα συνέχισε να αυξάνεται, κλείνοντας το 2024 με θετικές ροές και ιστορικό ρεκόρ.

Η εμβληματικότερη επένδυση είναι η συμμετοχή της ινδικής **GMR Airports Ltd.** στην κοινοπραξία για την κατασκευή και διαχείριση του νέου Διεθνούς Αερολιμένα στο Καστέλι Κρήτης, ένα έργο συνολικού ύψους περίπου \$850\$ εκατομμυρίων ευρώ. Η κατασκευή προχωρά με εντατικούς ρυθμούς (περίπου \$60% ολοκλήρωση έως τα τέλη του 2025), με στόχο την πλήρη λειτουργία του αεροδρομίου το 2027. Το έργο αυτό αναμένεται να μετατρέψει την Κρήτη σε κόμβο ικανό να υποδεχτεί απευθείας πτήσεις από την Ινδία [Πηγή: GMR Group, \[link πηγής GMR\]](#).

Επιπλέον, η ινδική επιχειρηματική παρουσία ενισχύεται και σε άλλους κλάδους:

- Ο όμιλος **Switz Group** (που συνδέεται με τον ινδικό όμιλο Britannia) έχει ισχυρή θέση στον κλάδο τροφίμων και αρτοποιίας στην Ελλάδα μέσω θυγατρικών του.
- Η **UPL Hellas** (θυγατρική της ινδικής πολυεθνικής United Phosphorous Limited) κατέχει δεσπόζουσα θέση στην αγορά αγροχημικών, καλύπτοντας σημαντικό μερίδιο της ελληνικής αγροτικής παραγωγής.

Παράλληλα, παρατηρείται έκρηξη ενδιαφέροντος για την ελληνική αγορά ακινήτων μέσω του προγράμματος Golden Visa, με τις αγορές από Ινδούς επενδυτές να σημειώνουν άνοδο 37% το δίμηνο Ιουλίου-Αυγούστου 2024 [Πηγή: Business Standard, \[link πηγής Business Standard\]](#).

Πίνακας 24: Επενδύσεις της Ινδίας στην Ελλάδα (Ποσά σε εκατ. Ευρώ)

	2020	2021	2022	2023	2024*
Ροές (Καθαρές)	28	1	-25	3	7
Απόθεμα (Stock)	3	18	22	26	40

Πηγές: Επεξεργασία πρωτογενών στοιχείων από τη Διεύθυνση Στατιστικής της [Τράπεζας της Ελλάδος](#) (Αρχεία: *Net FDI flows in Greece & FDI positions in Greece*). Το 2024 αφορά προσωρινά στοιχεία.

2.3 Θεσμικό πλαίσιο οικονομικής συνεργασίας Ελλάδας – Ινδίας

Το οικονομικό και εμπορικό θεσμικό πλαίσιο των διμερών σχέσεων Ελλάδας και Ινδίας βρίσκεται σε φάση ριζικής ανανέωσης, καθώς η συνεργασία αναβαθμίστηκε επίσημα σε **Στρατηγική Εταιρική Σχέση (Strategic Partnership)** τον Αύγουστο του 2023. Αυτή η εξέλιξη, που ανακοινώθηκε από το Υπουργείο Εξωτερικών της Ινδίας [Πηγή: Ministry of](#)

[External Affairs India](#), αποτελεί τον κεντρικό πυλώνα του διαλόγου και θέτει ως φιλόδοξο στόχο τον **διπλασιασμό του διμερούς εμπορίου**.

Η αναβάθμιση αυτή πλαισιώνει μια σειρά από **ενεργά και πρόσφατα επικαιροποιημένα Μνημόνια Συνεργασίας (MoUs)**, τα οποία καλύπτουν κρίσιμους οικονομικούς τομείς:

- **Συνδεσιμότητα και εμπόριο:** Η πιο απτή εξέλιξη είναι η άρση του θεσμικού εμποδίου για την **αεροπορική σύνδεση**. Η **Συμφωνία Αεροπορικών Υπηρεσιών** κυρώθηκε τον Φεβρουάριο του 2022 (N. 4894/2022), επιτρέποντας πλέον την απρόσκοπτη δρομολόγηση απευθείας πτήσεων, οι οποίες αναμένονται εντός του 2026.
- **Ενέργεια και επενδύσεις:** Η συνεργασία είναι ιδιαίτερα ισχυρή στον τομέα της **πράσινης ενέργειας**. Η Ελλάδα έχει ενισχύσει τη θέση της μέσω της κύρωσης του **Μνημονίου Συνεργασίας για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας** (N.4911/2022) και της προσχώρησης στη **Διεθνή Ηλιακή Συμμαχία (ISA)** τον Μάρτιο του 2022 [Πηγή: ΦΕΚ 57/Α/16.3.2022](#).

Παράλληλα, το **Μνημόνιο Συνεργασίας Enterprise Greece-Invest India** (Μάρτιος 2022) [Πηγή: Ανακοίνωση Enterprise Greece](#) λειτουργεί πρακτικά ως επιχειρησιακό εργαλείο για τη διευκόλυνση των **Άμεσων Ξένων Επενδύσεων (ΑΞΕ)**.

- **Πρωτογενής παραγωγή:** Η συνεργασία στο αγροτικό τομέα στηρίζεται την υπογραφή του σχετικού **Μνημονίου Κατανόησης** τον Αύγουστο του 2023 (N.5068/2023), με στόχο την προώθηση του σχετικού εμπορίου και την ανταλλαγή τεχνογνωσίας.
- **Φορολογία:** Στο πεδίο της φορολογίας, η **Συμφωνία Αποφυγής Διπλής Φορολογίας** του 1965 παραμένει **σε πλήρη ισχύ** (κυρώθηκε με το ΝΔ 468/1966).

Παρά τη θετική δυναμική, ορισμένοι τομείς του οικονομικού πλαισίου είτε **εκκρεμούν** είτε έχουν μεταφερθεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Για παράδειγμα, η προστασία των επενδύσεων και οι δασμολογικές ρυθμίσεις έχουν

συμπεριληφθεί στις διαπραγματεύσεις μεταξύ **Ευρωπαϊκής Ένωσης και Ινδίας** για τη **Συμφωνία Ελεύθερων Συναλλαγών (FTA)** και τη **Συμφωνία Προστασίας Επενδύσεων (IPA)** [Πηγή: European Commission](#), οι οποίες θα καλύψουν το κενό των ληγμένων διμερών συμφωνιών. Παράλληλα, η **Ναυτιλιακή Συνεργασία** (συμφωνία θαλασσίων μεταφορών) παραμένει σε αναμονή της απαραίτητης εξουσιοδότησης από την ΕΕ, ενώ στον τομέα της **Κοινωνικής Ασφάλισης** έχει δηλωθεί επίσημα (Μάρτιος 2023) ότι **δεν υπάρχει πλέον πρόθεση** για σύναψη συμφωνίας.

Πίνακας 23 Οικονομικό Θεσμικό Πλαίσιο Ελλάδας – Ινδίας

Θεσμικό Πλαίσιο	Περιγραφή	Κατάσταση / Επικαιροποίηση	Πρωτογενής Πηγή
Στρατηγική Εταιρική Σχέση	Κεντρικός πυλώνας για την οικονομική συνεργασία και τον διπλασιασμό του εμπορίου.	Ενεργή (2023).	<i>Ministry of External Affairs India</i>
Αεροπορικές Υπηρεσίες	Άρση θεσμικού εμποδίου για εμπορικές και τουριστικές ροές .	Ενεργή (Κύρωση 2022).	ΦΕΚ 32/Α/25.2.2022
Ενέργεια (ΑΠΕ & ISA)	Συνεργασία και επενδύσεις στον τομέα Ανανεώσιμων Πηγών.	Ενεργή (Κύρωση 2022).	ΦΕΚ 57/Α/16.3.2022

Γεωργία	Συνεργασία και προώθηση εμπορίου αγροτικών προϊόντων.	Ενεργή (Κύρωση 2023).	ΦΕΚ 192/Α/10.11.2023
Διπλή Φορολογία (ΣΑΔΦ)	Αποφυγή διπλής φορολογίας εισοδήματος.	Σε ισχύ (1965).	ΝΔ 468/1966
Προώθηση Επενδύσεων	Μνημόνιο μεταξύ Enterprise Greece και Invest India για ΑΞΕ.	Ενεργό (2022).	Ανακοίνωση Enterprise Greece
Προστασία Επενδύσεων (IPA)	Θεσμική προστασία επενδυτών.	Εκκρεμεί. Έχει εκχωρηθεί στις διαπραγματεύσεις ΕΕ-Ινδίας.	European Commission
Ναυτιλιακή Συνεργασία	Συμφωνία θαλασσιών μεταφορών.	Σε αναμονή. Εκκρεμεί εξουσιοδότηση της ΕΕ.	Εσωτερικά έγγραφα
Κοινωνική Ασφάλιση	Συμφωνία κάλυψης ασφαλιστικών δικαιωμάτων.	Μη προγραμματισμένη. Η πρόθεση σύναψης ακυρώθηκε (2023).	Εσωτερικά έγγραφα

2.4 Απολογισμός δράσεων οικονομικής διπλωματίας 2024-25

Η περίοδος 2024-2025 χαρακτηρίστηκε από την υψηλότερη πυκνότητα διμερών δράσεων των τελευταίων δεκαετιών, με το Γραφείο ΟΕΥ Νέου Δελχί να λειτουργεί ως επιχειρησιακός βραχίονας για την υλοποίηση της Στρατηγικής Εταιρικής Σχέσης.

A. Υποστήριξη υψηλών επισκέψεων και επιχειρηματικών αποστολών

Κορυφαία δράση αποτέλεσε η διοργάνωση της επιχειρηματικής αποστολής που πλαισίωσε την επίσημη επίσκεψη του Πρωθυπουργού κ. Κυριάκου Μητσοτάκη στην Ινδία (19-24 Φεβρουαρίου 2024). Το Γραφείο ΟΕΥ, σε συνεργασία με το Enterprise Greece και τους ινδικούς φορείς (CII, FICCI), υλοποίησε:

- **Νέο Δελχί (21/02/24):** Συντονισμό της ελληνικής συμμετοχής στο "2nd CII India Europe Business & Sustainability Conclave", με τη διοργάνωση ειδικής συνεδρίας Country Session για την Ελλάδα.
- **Βομβάη (22/02/24):** Διοργάνωση του "India-Greece Business Forum" με εστίαση στη ναυτιλία, τα logistics και τα φάρμακα, όπου πραγματοποιήθηκαν πάνω από 300 συναντήσεις B2B.
- **Μπανγκαλόρ (23/02/24):** Ειδική εκδήλωση δικτύωσης για τον τεχνολογικό τομέα, φέρνοντας σε επαφή ελληνικές εταιρείες καινοτομίας με το οικοσύστημα της "Silicon Valley" της Ινδίας [[Πηγή: Enterprise Greece](#)].

B. Προώθηση εξαγωγών και διεθνείς εκθέσεις Το Γραφείο ΟΕΥ υποστήριξε ενεργά την εθνική παρουσία σε κλαδικές εκθέσεις στρατηγικής σημασίας:

- **Τουρισμός:** Συντονισμός της ελληνικής παρουσίας (ΕΟΤ, Περιφέρειες) στις εκθέσεις **SATTE 2024 & SATTE 2025** στο Νέο Δελχί, καθώς και στην **OTM 2024** στη Βομβάη, με στόχο το άνοιγμα της αγοράς πολυτελούς τουρισμού και γάμων [[Πηγή: SATTE](#)].

- **Τρόφιμα & Ποτά:** Το Γραφείο έχει εισηγηθεί τη συμμετοχή και την υποστήριξη ελληνικών εξαγωγικών επιχειρήσεων στη μεγαλύτερη διεθνή έκθεση τροφίμων **AAHAR** (Νέο Δελχί) με διοργάνωση παράλληλων εκδηλώσεων γευσιγνωσίας για την προώθηση του ελληνικού ελαιολάδου και της φέτας σε Ινδούς εισαγωγείς και σεφ.
- **Ναυτιλία:** Σε συνεργασία με τους διοργανωτές της έκθεσης **Ποσειδώνια 2024** (Αθήνα, Ιούνιος 2024), το Γραφείο συνέβαλε στην προσέλκυση ινδικής αντιπροσωπείας, προωθώντας συνεργασίες στη ναυπηγοεπισκευή και την απασχόληση Ινδών ναυτικών [[Πηγή: Posidonia Events](#)].

Γ. Θεσμικές και επενδυτικές πρωτοβουλίες

- **Σύστημα Πληρωμών UPI:** Κατά την επίσημη επίσκεψη του Πρωθυπουργού κ. Κυριάκου Μητσοτάκη στην Ινδία (19-24 Φεβρουαρίου 2024), υπεγράφη στην Ελληνική Πρεσβεία, Μνημονίου Συνεργασίας μεταξύ της Eurobank και του NPCI International (NIPL), για την εισαγωγή του ινδικού συστήματος ψηφιακών πληρωμών UPI στην Ελλάδα [[Πηγή: Eurobank](#)].
- **Horasis India Meeting (Σεπτέμβριος 2024):** Συνδρομή στη διοργάνωση της διεθνούς συνάντησης Horasis στην Αθήνα, η οποία έφερε σε επαφή πάνω από 250 Ινδούς επιχειρηματίες με Έλληνες ομολόγους τους.
- **Τριμερής Συνεργασία (Ινδία-Ελλάδα-Κύπρος):** Υποστήριξη της σύστασης του Επιχειρηματικού Συμβουλίου Ινδίας-Ελλάδας-Κύπρου και της διοργάνωσης του 1ου Επιχειρηματικού Φόρουμ στην Αθήνα (Μάιος 2025), με στόχο την προώθηση κοινών επενδυτικών projects στην Ανατολική Μεσόγειο [[Πηγή: GRtraveller](#)].

3 Συμπεράσματα – προτάσεις

3.1 Προοπτική ανάπτυξης διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών

Η ινδική οικονομία αναμένεται να διατηρήσει ισχυρούς ρυθμούς ανάπτυξης, της τάξης του 6,5% και για τα επόμενα έτη, προσφέροντας ένα σταθερό και δυναμικό πεδίο για την εμβάθυνση της εμπορικής συνεργασίας [[Πηγή: Deloitte](#)]. Η δυναμική της ελληνο-ινδικής σχέσης είναι ισχυρότερη από ποτέ και για τη διατήρηση αυτής της τροχιάς, καθώς και για την επίτευξη του φιλόδοξου στόχου των 5 δισ. δολαρίων εμπορίου έως το 2030, απαιτείται στρατηγική στόχευση σε προϊόντα υψηλής ποιότητας [[Πηγή: The Economic Times](#)]. Η επιτυχία της κορινθιακής σταφίδας καταδεικνύει ότι υπάρχει σαφής ζήτηση για ποιοτικά αγροδιατροφικά προϊόντα, ωστόσο απαιτείται αυστηρότερος έλεγχος για την προστασία των ελληνικών σημάτων, όπως τα ακτινίδια, από αθέμιτο ανταγωνισμό τρίτων χωρών [[Πηγή: Agora MFA](#)].

Παράλληλα, η αξιοποίηση της κυκλικής οικονομίας αποτελεί πεδίο άμεσης απόδοσης, καθώς η ζήτηση για υλικά ανακύκλωσης, όπως σκραπ μετάλλων και χαρτί, παραμένει ισχυρή λόγω της ινδικής βιομηχανικής πολιτικής ανάκτησης υλικών.

Καθώς η Ινδία μετατρέπεται σε παγκόσμια υπερδύναμη στις εξαγωγές υπηρεσιών, οι ελληνικές εταιρείες τεχνολογίας και ναυτιλίας καλούνται να αναζητήσουν συνέργειες, αξιοποιώντας το νέο θεσμικό πλαίσιο για διασυνοριακές συναλλαγές.

Η Ελλάδα οφείλει να συνεχίσει να προβάλλει τον ρόλο της ως πύλη εισόδου της Ινδίας στην ΕΕ μέσω του διαδρόμου IMEC, εστιάζοντας στη συνδεσιμότητα και τις υποδομές, ενώ ταυτόχρονα πρέπει να παρακολουθεί στενά τις ευκαιρίες που θα προκύψουν από την υπό διαπραγμάτευση εμπορική συμφωνία Ινδίας-ΕΕ [[Πηγή: Atlantic Council](#)].

Τέλος, για τη μεγιστοποίηση των αποτελεσμάτων, προτείνεται η εγκατάλειψη της οριζόντιας προσέγγισης και η υιοθέτηση μιας

στοχευμένης στρατηγικής ανά Πολιτεία, αξιοποιώντας τα συγκριτικά πλεονεκτήματα κάθε περιοχής (Κεφάλαιο 1.2). Συγκεκριμένα, οι δράσεις εξωστρέφειας για την τεχνολογία και την καινοτομία πρέπει να εστιάσουν στην Καρνάτακα (Μπανγκαλόρ), για τη βιομηχανία, τη ναυτιλία και τα logistics στο Ταμίλ Ναντού και τη Μαχαράστρα, ενώ για τις εξαγωγές αγροτικών προϊόντων και τροφίμων στο πολυπληθές Ουτάρ Πραντές και το εμπορικό κέντρο του Γκουτζαράτ.

Πίνακας 24 Προοπτική ανάπτυξης διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών

A/A	Κλάδοι ενδιαφέροντος	Ανάλυση – Αιτιολόγηση
1	Αγροδιατροφικά Προϊόντα	Η ινδική μεσαία τάξη αναζητά ποιοτικά τρόφιμα (ελαιόλαδο, φέτα, κρασί, φρούτα). Απαιτείται άρση φυτοϋγειονομικών εμποδίων για ακτινίδια/μήλα [Πηγή: PHDCCI].
2	Δομικά Υλικά & Αλουμίνιο	Η κατασκευαστική έκρηξη στην Ινδία (έργα υποδομής, κατοικίες) δημιουργεί ευκαιρίες για ελληνικές εταιρείες αλουμινίου και μαρμάρου [Πηγή: India Briefing].
3	Ναυτιλία & Logistics	Η θέση της Ελλάδας ως κόμβου του IMEC και η κυριαρχία του ελληνικού στόλου προσφέρουν τεράστιες συνέργειες με τις ινδικές εξαγωγικές φιλοδοξίες [Πηγή: Economic Diplomacy].
4	Τουρισμός	Η Ινδία αναμένεται να έχει 100 εκατ. εξερχόμενους τουρίστες έως το 2030. Η

		Ελλάδα αποτελεί κορυφαίο προορισμό, υπό την προϋπόθεση απευθείας πτήσεων [Πηγή: Travel and Tour World].
5	Φάρμακα	Συνεργασία στην έρευνα και παραγωγή, αξιοποιώντας την Ινδία ως "φαρμακείο του κόσμου" και την Ελλάδα ως πύλη παραγωγής και διανομής στην ΕΕ [Πηγή: India Briefing].

3.2 Προοπτική προσέλκυσης επενδύσεων

Η προοπτική προσέλκυσης επενδύσεων χαρακτηρίζεται από τη μετάβαση από το θεωρητικό ενδιαφέρον στην υλοποίηση εμβληματικών έργων. Η επιτυχής είσοδος της GMR στο αεροδρόμιο του Καστελίου λειτουργεί ως «απόδειξη της ιδέας» (proof-of-concept), πιστοποιώντας ότι η Ελλάδα είναι ασφαλής και αποδοτικός προορισμός για ινδικά κεφάλαια [[Πηγή: Ministry of External Affairs](#)].

Το ενδιαφέρον των Ινδών επενδυτών εστιάζεται πλέον στρατηγικά στις υποδομές (λιμάνια, logistics) που υποστηρίζουν τον διάδρομο IMEC, καθώς και στην ενέργεια, ειδικά στο πράσινο υδρογόνο και τις ΑΠΕ, όπου οι δύο χώρες έχουν κοινούς στόχους.

Επιπλέον, η ελληνική αγορά ακινήτων, μέσω του προγράμματος Golden Visa, έχει αρχίσει να προσελκύει μαζικά Ινδούς ιδιώτες επενδυτές, οι οποίοι αναζητούν πρόσβαση στη ζώνη Σένγκεν και ευρωπαϊκές αποδόσεις [[Πηγή: Business Standard](#)].

Πίνακας 25: Προοπτική προσέλκυσης επενδύσεων από τη Ινδία

A/A	Κλάδοι ενδιαφέροντος	Ανάλυση – Αιτιολόγηση
-----	----------------------	-----------------------

1	Υποδομές & Μεταφορές	Επενδύσεις σε λιμάνια και κέντρα logistics για την υποστήριξη του διαδρόμου IMEC και τη διασύνδεση με την Κεντρική Ευρώπη [Πηγή: Economic Diplomacy].
2	Ακίνητα (Real Estate)	Αυξανόμενο ενδιαφέρον για οικιστικά ακίνητα μέσω Golden Visa και τουριστικές υποδομές, λόγω των υψηλών αποδόσεων [Πηγή: Business Today].
3	Τεχνολογία & Καινοτομία	Συνεργασία σε ψηφιακές πληρωμές (μετά το UPI) και πιθανή εγκατάσταση κέντρων δεδομένων ή κόμβων από ινδικές εταιρείες IT [Πηγή: Eurobank].
4	Αγροδιατροφή	Επενδύσεις σε μονάδες μεταποίησης τροφίμων για εξαγωγή στην ευρωπαϊκή αγορά, ακολουθώντας το παράδειγμα του Switz Group [Πηγή: Ministry of External Affairs].
5	Ενέργεια	Συμπράξεις σε έργα ΑΠΕ και υποδομές πράσινου υδρογόνου, το οποίο αποτελεί κεντρικό πυλώνα του ενεργειακού σχεδιασμού του IMEC [Πηγή: Atlantic Council].

3.3 Προτάσεις δράσεων ενίσχυσης εξωστρέφειας

Για την κεφαλαιοποίηση του θετικού κλίματος, απαιτείται μια στοχευμένη στρατηγική εξωστρέφειας που θα υπερβαίνει τις γενικές διακηρύξεις. Προτείνεται η διοργάνωση στοχευμένων κλαδικών αποστολών στην Ινδία, εστιάζοντας αποκλειστικά σε τομείς αιχμής όπως τα τρόφιμα-ποτά και τα δομικά υλικά, αποφεύγοντας τις αποστολές γενικού χαρακτήρα.

Κρίσιμη θεωρείται, ακόμα, η ενίσχυση της εθνικής παρουσίας σε μεγάλες διεθνείς εκθέσεις της Ινδίας (π.χ. AAHAR, SATTE), καθώς και η αξιοποίηση

της πολιτιστικής διπλωματίας για τη δημιουργία ενός σύγχρονου δικτύου επιρροής [[Πηγή: Ministry of External Affairs](#)].

3.4 Προτάσεις ενίσχυσης διμερούς θεσμικού πλαισίου

Η θωράκιση της οικονομικής συνεργασίας απαιτεί την άμεση ολοκλήρωση συγκεκριμένων θεσμικών εκκρεμοτήτων.

Πρώτη προτεραιότητα αποτελεί η οριστικοποίηση της Συμφωνίας Κινητικότητας και Μετανάστευσης (ΜΜΡΑ), η οποία θα επιτρέψει την κάλυψη των αναγκών σε εργατικό δυναμικό στην Ελλάδα, ιδιαίτερα στους τομείς της γεωργίας και των κατασκευών [[Πηγή: IndBiz](#)].

Παράλληλα, η Ελλάδα πρέπει να λειτουργήσει ως επιταχυντής εντός της ΕΕ για την ολοκλήρωση της Συμφωνίας Ελεύθερων Συναλλαγών ΕΕ-Ινδίας, η οποία θα άρει σημαντικά δασμολογικά εμπόδια [[Πηγή: Bruegel](#)].

Στον τομέα των μεταφορών, επιβάλλεται η υλοποίηση της δέσμευσης για απευθείας αεροπορική σύνδεση, κίνηση που θα κεφαλαιοποιήσει την αύξηση κατά 18,3% των αφίξεων Ινδών τουριστών σε σχέση με το 2023 [[Πηγή: The Economic Times](#)].

Τέλος, στο πλαίσιο της στρατηγικής IMEC, απαιτείται η επιτάχυνση της αναβάθμισης των ελληνικών σιδηροδρομικών υποδομών και των λιμένων της Θεσσαλονίκης και της Αλεξανδρούπολης, ώστε να υποστηριχθεί πρακτικά ο ρόλος της χώρας ως κόμβου logistics [[Πηγή: Economic Diplomacy](#)].

4 Παράρτημα

4.1 Χρήσιμες διευθύνσεις

Πρεσβεία της Ελλάδος στο Νέο Δελχί - Γραφείο ΟΕΥ

- **Διεύθυνση:** EP-32, Dr S. Radhakrishnan Marg, Chanakyaपुरi, New Delhi 110021, India

- **Τηλέφωνο:** +91 11 2688 0705
- **Email:** ecocom-newdelhi@mfa.gr
- **Website:** www.agora.mfa.gr

Προξενικές Αρχές

- **Γενικό Προξενείο:** Νέο Δελχί (ίδια δνση με Πρεσβεία), Email: grcon.del@mfa.gr
- **Επίτιμο Προξενείο Βομβάης (Mumbai):** "Baharestan", 30-A, Juhu Tara Road, Juhu, Mumbai - 400 049. Email: grhoncon.mumbai@mfa.gr
- **Επίτιμο Προξενείο Καλκούτας (Kolkata):** 10th floor, 21 Camac Street, Kolkata-700016.
-

Φορείς Εξωστρέφειας

- **Enterprise Greece:** www.enterprisegreece.gov.gr
- **Confederation of Indian Industry (CII):** The Mantosh Sondhi Centre, 23, Institutional Area, Lodi Road, New Delhi. www.cii.in
- **Federation of Indian Chambers of Commerce & Industry (FICCI):** Federation House, Tansen Marg, New Delhi. www.ficci.in

4.2 Πηγές και Βιβλιογραφία

- **ANI News** (2025). *40-member European Union team to arrive in India tomorrow for FTA talks.* [Link](#)
- **Atlantic Council** (2025). *The India-Middle East-Europe Economic Corridor: Connectivity in an era of geopolitical uncertainty.* [Link](#)
- **Bank of Greece** (2025). *Services Balance Statistics.* [Link](#)
- **Bank of Greece** (2025). *Direct Investment Statistics.* [Link](#)

- **Bruegel** (2025). *The time is right to make a European Union-India trade deal happen.* [Link](#)
- **Business Standard** (2024). *Greece records 37% surge in property purchases by Indians.* [Link](#)
- **Business Today** (2024). *Rich Indian investors rush to purchase property in Greece.* [Link](#)
- **CEEW** (2025). *EU Carbon Border Adjustment Mechanism: Perspectives from India.* [Link](#)
- **Chatham House** (2025). *Back-to-back BRICS and Quad meetings highlight India's balancing act.* [Link](#)
- **Confederation of Indian Industry (CII)** (2023). *India Greece Partnership Booklet.* [Link](#)
- **CSEP** (2025). *India, Europe and IMEC: Consultation With Experts.* [Link](#)
- **Deloitte** (2025). *India Economic Outlook (August 2025).* [Link](#)
- **Dentons** (2024). *Outcomes of the WTO's 13th Ministerial Conference.* [Link](#)
- **Department of Commerce, GoI** (2025). *Export Import Data Bank.* [Link](#)
- **Economic Diplomacy Division** (2025). *India and Greece: Rediscovering a Civilizational Kinship.* [Link](#)
- **ELIAMEP** (2025). *Connecting Opportunities: Greece's Strategic Role in the IMEC.* [Link](#)
- **Embassy of India, Brussels** (2024). *Bilateral Trade Statistics India-EU Trade in Goods.* [Link](#)
- **Enterprise Greece** (2024). *Business Mission to India 2024.* [Link](#)
- **Eurobank** (2024). *NPCI International and Eurobank Sign MoU.* [Link](#)

- **European Commission** (2025). *Joint statement on the second meeting of the EU-India TTC.* [Link](#)
- **Financial Express** (2025). *Progress in ASEAN trade pact review.* [Link](#)
- **GIGA Hamburg** (2024). *Brazil G20 Summit 2024: The Global South Takes Centre Stage.* [Link](#)
- **GMR Group** (2025). *GMR Airports Infrastructure.* [Link](#)
- **GRtraveller** (2025). *From Flights to Futures: Greece and India Building the New Corridor of Growth.* [Link](#)
- **IBEF** (2025). *Services Sector in India.* [Link](#)
- **India Briefing** (2025). *India-Greece Bilateral Trade and Investment.* [Link](#)
- **IndBiz** (2025). *India and Greece Forge Strategic Alliances.* [Link](#)
- **Invest India** (2025). *Schemes for Manufacturing in India.* [Link](#)
- **Madhyam** (2024). *Key Takeaways from the 13th Ministerial Conference of the WTO.* [Link](#)
- **Ministry of Commerce & Industry** (2025). *Trade Statistics Dashboard.* [Link](#)
- **Ministry of External Affairs, India** (2025). *India-Greece Bilateral Relations.* [Link](#)
- **Ministry of External Affairs, India** (2025). *Joint Statement: Second Meeting of the India-EU TTC.* [Link](#)
- **Ministry of Statistics & Programme Implementation (MoSPI)** (2025). *State Domestic Product.* [Link](#)
- **PHDCCI** (2024). *India-Greece trade expected to touch USD 5 billion.* [Link](#)
- **Posidonia Events** (2024). *Facts & Figures 2024.* [Link](#)

- **Press Information Bureau (PIB)** (2025). *India's Exports Reach Historic Heights.* [Link](#)
- **Press Information Bureau (PIB)** (2025). *India–EU FTA Negotiations Held in New Delhi.* [Link](#)
- **PTI / Business Standard** (2025). *Strong political push to seal India-EU FTA by 2025-end.* [Link](#)
- **Reserve Bank of India (RBI)** (2025). *Annual Survey on Computer Software Exports.* [Link](#)
- **Reserve Bank of India (RBI)** (2025). *Handbook of Statistics on Indian States.* [Link](#)
- **Reserve Bank of India (RBI)** (2025). *Monthly Bulletin.* [Link](#)
- **SATTE** (2025). *SATTE 2025 Overview.* [Link](#)
- **The Economic Times** (2025). *India, Greece commit to double bilateral trade by 2030.* [Link](#)
- **Travel and Tour World** (2025). *Greece Rises as a Top Travel Destination for Indian Tourists.* [Link](#)
- **Vajiram & Ravi** (2025). *Impact of Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM) on India.* [Link](#)
- **Vision IAS** (2025). *BRICS Summit 2025: India's Strategic Role.* [Link](#)